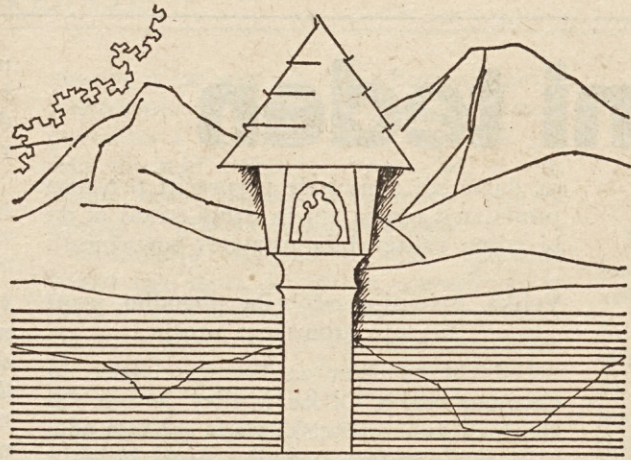

NAŠ TEDNIK

**KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO**

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt **P. b. b**

LETO XX / ŠTEVILKA 50

CELOVEC, DNE 12. DECEMBRA 1968

CENA 2.— ŠILINGA

Kulturno delo med koroškimi Slovenci

Na uvodnem mestu prinašamo danes izvleček govora dosedanega predsednika KKZ dr. Pavla Zablatnika, ki ga je imel v nedeljo, 8. decembra, na občnem zboru:

KKZ ima po svojih statutih nalogo, da neguje in pospešuje kulturno delo med koroškimi Slovenci z zavestnim zastopanjem krščanskih načel, kakor ji to veleva že sam po sebi naziv, ki si ga je izbrala: KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA. Zavestno gojitev krščanske kulture kot izobraževalni cilj pa je KKZ prevzela že kot dediščino in duhovno oporoko kot idejna naslednica nekdanje SLOVENSKE KRŠČANSKO-SOCIALNE ZVEZE ZA KOROŠKO. To se posebej poudarjam prav zato, ker je stala naša pretekla prosvetna sezona predvsem v znamenju praznovanja 60-letnice ustanovitve SKSZ, ki smo jo proslavljali kot idejno prednico KKZ.

Slavje šestdesetletnice organiziranega kulturno-prosvetnega dela na krščanskih temeljih smo najprej proslavili v celovškem Mestnem gledališču z uprizoritvijo satirične komedije MARTIN KRAPAN, ki jo je po Levstikovi povesti posrečeno dramaturgiral Joža Vombergar. Avtorju Vombergarju smo dolžni veliko hvalo, da nam je dovolil igrati svojega KRAPAN kot krstno predstavo na Koroškem — brez tantieme. Pred občnim zborom pa naj se še prav pristržno zahvalim našemu vrlemu režiserju Vinku ZALETELU in njegovim postrtnim in dobrim amaterskim igralcem iz Celovca in s podeželja — iz Podjune in iz Roža — ter jim iz srca čestitam, da so v najkrajšem času, v 4 tednih, tako odlično nastudirali zelo zahtevno igrano ter želi zasluženo priznanje in bučen aplavz v popolnoma razprodanem Mestnem gledališču v Celovcu in prav tako na uspešnih gostovanjih v št. Jakobu v Rožu, v Železni Kapli in v Pliberku, pa tudi še na Primorskem v Trstu in v Gorici — povsod v natrpano polnih dvoranah. Zdaj pa se jim po teh uspešnih obeta še gostovanje v Sloveniji — vsaj Delavsko kulturno-prosvetno društvo SVOBODA v Mengšu pri Ljubljani, ki je pred kratkim gostovalo na Koroškem s Celjskimi grofi, jih je že povabilo. Z MARTINOM KRAPANOM, simbolom naše odpornosti in dejavnosti, smo hoteli proslaviti kar tri jubileje naenkrat: 60-letnico organizirane prosvete, 110-letnico Levstikove nesmrtnosti povesti o Martinu Krpanu in spomin 100-letnice slovenskega gledališča.

Jubilejni uprizoritvi MARTINA KRAPAN pa je sledila še posebna SLAVNOSTNA AKADEMIJA, ki jo je KKZ še posebej priredila v celovškem Glasbenem domu v proslavo 60-letnice ustanovitve SKSZ za Koroško kot njena idejna naslednica. Tam smo imeli čast pozdraviti kot častnega gosta celo prevzvišenega škofa. Udeležba je bila dobra. Velika dvorana Glasbenega doma je bila polna našega občinstva.

Za pripravo te slavnostne akademije smo po sklepu odbora tudi primerno vpregli naš tisk. V počastitvi jubileja naše Ljudske visoke šole, ki so jo naši predniki ustanovili pred 60 leti kot kulturno samopomoč brez sleherne javne podpore samo na osnovi idealizma, je urednik Lovro Kaselj posvetil zlasti letošnjo februarško številko DRUŽINE IN DOMA, prav tako se je močno vpregel v voz priprav tudi NAŠ TEDNIK! V Družini in domu in v Našem tedniku so se na prošnjo KKZ oglasili zaslužni prosvetarji, kakor dvorni svetnik dr. Joško Tischler, konz. svetnik Alojzij Vauti, duh. svetnih župnik dr. Franc Zeichen, višji štud. svetnik prof. dr. Vinko Zwitter in naša pesnica gdč. Milka Hartman, ter so poročali o prosvetnem delu v preteklih 60

Občni zbor Krščanske kulturne zveze v Celovcu

Krščanska kulturna zveza je sklicala za nedeljo, dne 8. decembra t. l., svoj vsakoletni redni občni zbor. Udeležilo se ga je 15 prosvetnih društev in farnih mladim. Po pozdravu in poročilu dosedanega predsednika dr. Pavla Zablatnika, ki je predsedništvo oddal, (poročilo prinašamo v izvlečkih na drugem mestu) so sledila poročila tajnika, blagajnika in preglednikov ter zastopnikov posameznih društev in farnih mladim.

Po živahni diskusiji, ki se je dotaknila osnovnih narodno-prosvetnih vprašanj, je zmagala pri volitvah lista 2 z dr. Erikom Prunčem na čelu. Novi odbor sestavljajo sedaj:

Predsednik: dr. Erik Prunč, asistent za slavistiko na graški univerzi;

1. podpredsednik: Maks Mihor, župnik v Kotmari vesi;

2. podpredsednik: dr. Pavle Zablatnik, ravnatelj Slovenske gimnazije v Celovcu; tajnik: Nužej Tolmaier, Celovec; namestnik: Marko Jernej, Celovec;

blagajnik: Janez Hudl, kmet v Globasnici;

namestnik: Jože Wakounig, Celovec;

Odborniki:

Vinko Zaletel, Vogrčje;

Dr. France Vrbinc, Celovec;

Ivan Matko, Sele;

Jože Kopajnik, Celovec;

Milka Hartman, Pliberk;

Urh Kassel, Djekše.

Novi predsednik dr. Erik Prunč se je najprej zahvalil dosedanjemu odboru s predsednikom na čelu, nato pa je nakazal delo in skrbi, ki čakajo KKZ v prihodnosti. Rekel je, da je treba pospešiti delovanje krajevnih prosvetnih društev ter jim pomagati z nasveti in navodili. Poudaril je nujnost odprtosti na zunaj ter sodelovanja z drugimi narodnimi organizacijami, hkrati pa je tudi izrazil potrebo odkritosti od vseh strani. Kajti samo z zavzetim skupnim trudom se bo dvignila raven posameznih društev, katerih delo naj bi doprineslo čimveč k zboljšanju položaja koroških Slovencev.

ZDA zaskrbljene zaradi Bližnjega vzhoda

Združene države Amerike so izredno ostro posvarile Izrael in Jordanijo naj se vzdržita vsake vojaške akcije, ki bi mogla pripeljati do odkritega spopada. Zaradi tega sta bila veleposlanika obeh imenovanih držav ob koncu tedna poklicana v zunanje ministrstvo v Washingtonu na nujen razgovor. Nekaj ur pozneje je ameriški obrambni minister Clifford dejal, da smatra ameriška vlada Srednji vzhod leto po šestdnevni vojni »kot enega izmed največjih sodov smodnika svetla«.

Po tridnevni težkih bojih in letalskih napadih Izraelcev na jordanska uporniška gnezda, je bilo opaziti v glavnih mestih vlesil pojačeno diplomatsko aktivnost. V Beli hiši je predstavnik priznal, da je ameriški zunanji minister Rusk povzel novo iniciativo, za preprečitev ponovne vojne med Izraelom in Arabci.

Zdi se, da celo Moskva kaže veliko zanimanje za skorajšnjo ureditev krize na Bližnjem vzhodu. Sovjetski izvedenec za ta del sveta, Vladimir Semenov, se je vrnil po večdnevni važnih posvetovanjih z arabskimi diplomati v Moskvo.

Opazovalci sodijo, da hoče Kremelj sprično nevarnega položaja svojo politiko do Srednjega vzhoda na novo preštudirati.

letih, o ustanovitvi in slavni zgodovini slavljenke.

Izvedbo sporeda slavnostne akademije dne 3. marca 1968 pa je prevzela v prvem delu KDZ z nastopom mladinskega zbora pod vodstvom prof. dr. Cigana in z moškim zborom študentov iz Gradca pod vodstvom Janeza Kampuša ter z recitacijo zbornice pesmi, ki jo je Milka Hartman spesnila prav za to jubilejno proslavo ter v njej proslavlja prosveto, ki kuje v mladini značaje in jo pripravlja na velike življenjske naloge, režirala pa je recitacijo gdč. Mira Pehani. KDZ je s temi svojimi nastopi nudila primeren okvir slavnostnemu govoru, ki ga je na prošnjo KKZ po sklepu odbora prevzel prof. dr. Reginald Vospornik kot zastopnik in tolmač teženj mlajše generacije. Govor, ki je nazorno orisal začetek in razvoj naše organizirane prosvete kot nujno narodno samopomoč, je tudi mladostno optimistično izzvenel v željo in pri-

čakovanje, da »bomo na osnovah, ki so bile svete našim prednikom, ter na osnovah, ki jih terja naša doba, gradili naprej in stopili v sedmo desetletje organiziranega slovenskega kulturnega dela, da bomo vstajali v novo kulturno vigrad.« — V drugem delu slavnostne akademije je nastopil najprej moški zbor slovenskega prosvetnega društva »Kočna« iz Sveč pod vodstvom prof. dr. Feiniga z ubrano narodno pesmijo, nato je g. Vinko Zaletel podal v diapozitivih »Prosvetno revijo 1908 do 1968«, pokazal kulturno delo v slikah. Akademijo je zaključil mešani zbor JAKOB PETELIN GALLUS pod vodstvom prof. dr. Czigana med drugim s koroško himno »Njav črez jizaro« in Kernjakovo »Rož, Podjuna, Zilja« ter na koncu s Prešernovo »Zdravico« v mogočnih in ubranih akordih tolmačil še našo manifestacijo za mirno sožitje med narodi, zlasti za zblizanje obeh narodov v naši deželi.

Novi predsednik Krščanske kulturne zveze dr. Erik Prunč

OBJAVA

V soboto, 14. decembra 1968, bo ob 10. uri dopoldne v modri dvorani Glasbenega doma (Konzerthaus) občni zbor Združenja staršev. Istega dne popoldne od 13. do 16. ure bo na šoli »DAN STARŠEV«. Starši naj bi izrabili priložnost, da se na ta dan pomenijo s profesorji o učnem uspehu svojih otrok.

Ravnateljstvo držav. gimnazije za Slovence

■ in sklenitev mirovne pogodbe med Izraelom in egipčansko republiko.

Ta predlog pa je Kairo v nedeljo odbil ter poudaril, da sprejema samo rešitev, ki jo je predlagala Organizacija združenih narodov v resoluciji 22. novembra lani.

Gunnar Jarring je obupal

Poročajo, da je posebni odposlanec Organizacije združenih narodov Gunnar Jarring spričo neuspeha svoje misije na Bližnjem vzhodu obupal nad svojim delom. Dejal je, da bo zaenkrat prekinil svojo misijo na Bližnjem vzhodu, v tem času pa se bo ponovno vrnil v Moskvo, kjer bo nadaljeval veleposlaniške posle svoje države (Švedske).

Kratke vesti

● V Cape Kennedyju so v soboto izstrelili velik vesoljski observatorij, opremljen z enajstimi teleskopi. Satelit so izstrelili z nosilno raketo »Atlas Centaur« na krožni tir okoli Zemlje v višini 772 kilometrov.

● Med poletom proti Luni 21. decembra in pozneje med povratkom na Zemljo bo vesoljska trojka v ladji »Apollo 8« odhajala šest neposrednih prenosov za gledalce na Zemlji. Umetni satelit bo neposreden prenos posredoval tudi evropskim gledalcem.

Tako so sporočili iz Cape Kennedyja na Floridi, ker so začeli preizkušati motorje na velikanski vesoljski ladji, ki bo vesoljce Bormana, Lovella in Andersa 21. decembra ponesla v vesolje, da bi desetkrat obleteli Luno. Vsak televizijski prenos iz vseмирja bo trajal 15 minut.

● Slovesno otvoritev sezone v svetovno znani Operi — milanski Scali, je v nedeljo zmotila demonstracija več sto študentov, pripadnikov skrajne leve, ki so napadli »buržoazni in reakcionarni značaj« te prireditve.

● Petdeset ljudi je utonilo, ko je narasla reka Conapava odnesla s ceste tri kamione, ki so prevažali potnike. Ta nesreča se je zgodila 550 kilometrov južno od La Paza v Boliviji. Kamioni so vozili obiskovalce neke kmetijske razstave v mestu Potosi. Med žrtvami so tudi ženske in otroci.

● V torek je prišlo do hude železniške nesreče na progi Leoben—Donawitz. Osebnostni vlak z 250 delavci je trčil v parno lokomotivo, ki je vozila na istem tiru. Izpod ruševin so potegnili enega mrtvega in enajst ranjenih delavcev.

Politični teden

Po svetu . . .

KOMUNISTIČNI VRH BO MAJA 1969 V MOSKVI

Tretja svetovna konferenca komunističnih partij bo maja 1969 v Moskvi. Tako je sklenila pripravljalna komisija, katere zasedanje v Budimpešti se je pred kratkim zaključilo. Sklepno resolucijo, v kateri so določili približen datum komunističnega vrha, so podpisala vsa zastopstva, razen britanske, švicarske in otokov Reunion.

Tema konference, kot so že določili na marčni pripravljalni seji, bo: »Naloge boja proti imperializmu v sedanji fazi in akcijska enotnost partij komunističnih strank in vseh protimperialističnih sil«. Zastopniki so se tudi dogovorili, da bo 17. marca v Moskvi nova pripravljalna seja, na kateri bodo določili točen datum konference, proučili osnutke dokumentov za diskusijo in odločali o organizacijskih problemih.

WILSON SE PRIPRAVLJA NA POTOVANJE V ZDA

Britanski ministrski predsednik Harold Wilson namerava odpotovati v Washington, potem ko bo prevzel dolžnosti novi ameriški predsednik Richard Nixon. Posebna pozornost bo veljala svetovnemu monetarnemu (denarnemu) sistemu. Wilson namreč na tem torišču ne more ničesar storiti, dokler Nixon ne prevzame dolžnosti.

Glede Biafre je britanski ministrski predsednik izjavil, da je nigerijska zvezna vlada pripravljena sprejeti »pametne« pogoje za ustavitev sovražnosti v Biafri. Toda polkovnik Ojukwu je do sedaj preprečil sporazum o prekinitvi sovražnosti.

Wilson je dodal, da se je polkovnik Ojukwu tudi uprl, da bi določili hodnik po kopnem za pošiljanje pomoči prebivalstvu Ibo, in vedno nasprotuje, da bi letala, ki prevažajo pomoč, pristajala podnevi na letališčih Biafre.

Zatem je Wilson dejal, da pošiljanje pomoči z letali ponoči ne zadostuje. Britanska vlada bi bila pripravljena dati na razpolago mednarodnemu Rdečemu križu letala, če bi bili dovoljeni dnevni poleti.

Zatem je Wilson dejal, da so nedavne dobave tujega orožja Biafri podaljšale vojno in trpljenje prebivalstva Ibo. Dodal pa

je, da se zdi nemogoče preprečiti privatno prodajanje orožja eni in drugi strani in da bi edina rešitev bila ustavitev sovražnosti.

Velika Britanija odobrila pogodbo proti širjenju atomskega orožja

Državni minister za Foreign Office in Commonwealth Office Mulley je sporočil zbornici, da je britanska vlada sklenila odobriti mednarodno pogodbo proti širjenju jedrskega orožja. »Upamo — je dejal Mulley — da bodo druge države sledile našemu zgledu.«

Do sedaj je pogodbo podpisalo osemdeset držav.

DELEN UMİK AMERIŠKIH ČET IZ JUŽNEGA VIETNAMA

Združene države proučujejo možnost, da bi umaknile del svojih čet iz Južnega Vietnoma. Načrte pripravljajo z naglico in nekateri napovedujejo, da bi sedanje ameriške čete v Vietnamu zmanjšali za polovico, tako da bi ostalo tam le 200 tisoč vojakov in oficirjev namesto sedanjih 540 tisoč.

. . . in pri nas v Avstriji

V INNSBRUCKU RAZGOVORI O JUŽNI TIROLSKI

Pred kratkim so bili v palači tirolske deželne vlade v Innsbrucku razgovori izvedencev v Južni Tirolski. Razgovorov so se med drugimi udeležili, poleg avstrijskega zunanjega ministra dr. Kurta Waldheima, veleposlaniki Haluza, Löwethal Chlumetky in Matscher, dalje vodja južnotirolskega oddelka zunanjega ministrstva Tschofen, iz Severne Tirolske deželni glavar Eduard Wallnöfer, deželni poslanec Mader (FPOe), direktor deželne vlade Kathrein, svetnika Stadlmayer in Senn, iz Južne Tirolske pa deželni glavar dr. Silvius Magnago, senatorja Brugger in Volgler, poslanec Mitterdorfer in deželni tajnik SVP (južnotirolska ljudska stranka) Atz. Dr. Kurt Waldheim in oba deželna glavarja obeh delov Tirolske so se sestali tudi v ožjem krogu.

V intervjuju je tirolski deželni glavar Eduard Wallnöfer dejal, da je Italija kljub vladni krizi pokazala, da je pripravljena na razgovore za rešitev južnotirolskega vpraša-

nja. Prav zategadelj so sklicali to srečanje izvedencev, da bi znova proučili položaj in dali smernice strokovnjakom, ki se bodo razgovorov udeležili.

DR. SILVIUS MAGNAGO OBŽALUJE RIMSKO OBSODBO

»Odločitev vrhovnega državnega sodišča v Rimu, (to je namreč potrdilo obsodbo milanskega sodišča 45 Juž. Tirolcem in Avstrijcem, kot je Naš tednik pisal v 14. in 21. številki, je milansko sodišče obsodilo 45 obtožencev na skupno 354 let) ne bo doprinesla k popuščanju napetosti v južnotirolskem vprašanju,« je izjavil južnotirolski deželni glavar in predsednik SVP dr. Silvius Magnago. »Obžalujem težko obsodbo,« je pristavil dr. Magnago.

Kot neverjetno pa označuje južnotirolski parlamentarni poslanec Hans Dietl to obsodbo. Podobno kot južnotirolski deželni glavar se je izrazil tudi Dietl, da obsodba ne more doprinesiti k izboljšanju odnosov nemško govorečega prebivalstva do Italije. Dietl je nadalje izjavil, da je prav ta obsodba pokazala, da ne samo sodišča, temveč tudi italijanska vlada ne mislijo pokazati vsaj malo dobre volje k spravi. On sam (namreč Dietl) je s svojim parlamentarnim kolegom Rolandom Rizom obiskal ministra za pravosodje v zadevi odpusta iz preiskovalnega zapora »Pfundener Burschen«, da bi posredoval v tej zadevi. Še zmerom sedi pet mladeničev, ki so bili nedavno zaradi dozdevnega umora italijanskega finančnega uradnika kaznovani na dolgoletne zapore. Pravosodni minister je prav previdno izjavil, da se bo zavzel za obsojence.

SLOVENC

doma in po svetu

Uveljavitev slovenske pevke

Slovenska sopranistka Tatjana Kraljeva je po uspešni sezoni v St. Gallenu v Švici letos angažirana v operi v Wuppertalu v Zahodni Nemčiji. Novemu občinstvu se je predstavila v naslovni vlogi Puccinijeve opere »Madame Butterfly«. V enem letu nastopanja na tujih odrih je Kraljeva nastudirala in nastopila v Hoffmanovih pripovedkah (Giulietta), v naslovni vlogi Beethovnevega Fidelia, v Mozartovi Figarovi svatbi (grofica) in v Lohengrinu. Toliko v pičlem letu nastudiranih vlog priča o izjemnih kvalitetah naše sopranistke, ki ji obetajo bleščečo prihodnost.

Janez Vidic razstavlja v Braunau

Od 23. novembra do 1. decembra je bila v avstrijskem mestu Braunau na Zgornjem Avstrijskem, tik ob avstrijsko-nemški meji, odprta razstava oljnih slik in podob na steklo slovenskega slikarja in znane ilustratorja Janeza Vidica. Razstavo so prenesli iz Salzburga, kjer je Vidičeva razstava doživela priznanje občinstva in tamkajšnje kritike. O razstavi so pisali izredno pohvalno skoraj vsi časniki, ki izhajajo v Salzburgu, še posebej pa Demokratisches Volksblatt, Salzburger Volksblatt, Salzburger Landeszeitung in Salzburger Nachrichten. (Razstavo v Salzburgu je omenil tudi naš list.) Kritiki pišejo zelo izbrpno o Vidičevi umetnosti, navajajo pa tudi podatke o razstavah J. Vidica v Londonu, na Dunaju in drugod ter omenjajo, da je avtor prejel Levstikovo nagrado za ilustracije ter nagrado mariborske kulturne revije za svoje umetniško delo.

Izraelski komandosi so odgovorili Arabcem z enakimi dejanji. Pravkar so porušili palestinska uporiška gnezda na jordanski strani. Izraelski predstavnik v OZN je dejal, da bodo tako vsako arabsko teroristično dejanje kaznovali.

Tekma za Sredozemlje

Po lanski arabsko izraelski vojni se je pojavil v Sredozemskem morju v vse večji meri popolnoma nov činitelj — sovjetska mornarica. Trenutno imajo Rusi tam približno 60 ladijskih enot. Prej je bila gospodar v Sredozemskem morju ameriška 6. mornarica. Ko je grozil leta 1958 Libanonu prevrat Naserjevih pripadnikov, so se izkrcali na poziv tamkajšnje vlade ameriški vojaki ter zatrli nemire.

Zaprta morja

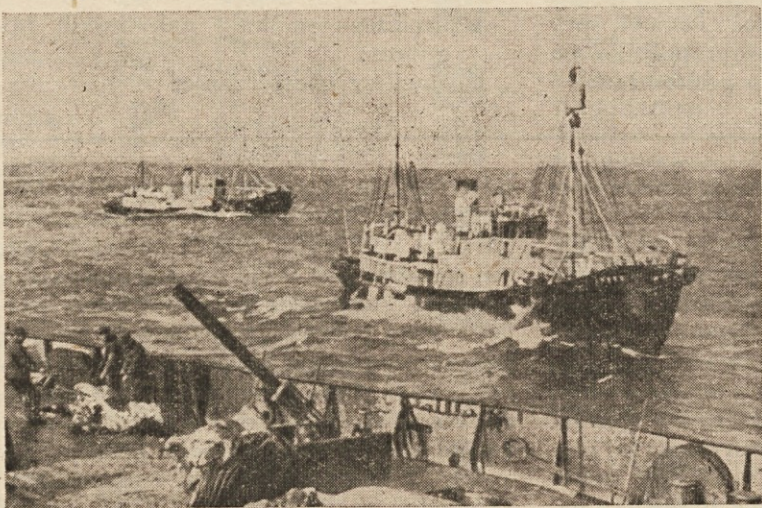
Stremljenje Rusov po oknih v svet je že staro stoletja. Trenutno imajo v Evropi samo eno pristanišče, ki nikoli ne zamrzne in ki je hkrati neposreden dostop do svetovnih morij — Murmansk v bližini norveške meje. Ob Dardanelah, izhodu v Sredozemsko morje, sedijo Turki, ob izhodu iz Baltskega morja v Atlantski ocean pa Danci, Švedi in Norvežani. Na Daljnem vzhodu je okno v svet Vladivostok, toda tista ozemlja zahtevajo Kitajci zase. Po lanski vojni pa je Rusom uspelo, da so jim dali Arabci na razpolago morskoporišča, in sicer Sirci Latakijo, Egipčani Aleksandrijo in Port Said ter Alžirci Mers el Kebir, moderno pristanišče, opremljeno z atomskimi bunkerji, ki so ga šele pred kratkim zapustili Francozi. ZDA pa imajo oporišča v Libiji, Maroku, južni Španiji, Italiji ter Turčiji.

Amerikanci se zavedajo, da lahko kontrolira gospodar Sredozemskega morja razvoj v vseh sredozemskih državah. Zato so zgradili že Angleži oporišča v Gibraltarju, na Malti in Cipru, v Port Saidu ter Adenu ob morski ožini med Rdečim morjem in Indijskim oceanom. Angleži so zgradili ta oporišča tudi zaradi tega, da bi si zavarovali pot v dežele Bližnjega vzhoda ter v Indijo; medtem pa so izgubili vse postojanke v arabskih državah.

Po drugi svetovni vojni so imeli Rusi postojanko ob albanski obali, ki naj bi bila odskočna deska za nadaljnje posege. Ko pa so Šiptarji izstopili iz varšavskega pakta, so obdržali zase kar nekaj sovjetskih podmornic, ki so bile takrat ravno pri njih, hkrati pa je zgubila SZ edino takratno oporišče v Sredozemskem morju. To pa je zdaj nadomestila z utrdбами v arabskih državah.

Odgovor na sovjetsko napredovanje

Pomena navzočnosti sovjetske mornarice v Sredozemlju se je kaj kmalu zavedelo vodstvo Atlantskega pakta. Po dolgotrajnih posvetovanjih so ustanovili v drugi polovici

Vojne ladje v Sredozemskem morju

letošnjega novembra v Neaplju novo poveljstvo za zračno kontrolo in tesnejšo koordinacijo med članicami. Tudi Francozi, ki so se zadnje čase vse bolj odtujili Atlantskemu paktu, so se zavedeli sovjetskega ogrožanja in tako privolili te dni v skupne manevre ameriške 6. in francoske mornarice pred korziško obalo.

Poleg moralne in morebiti tudi dejanske bojne pomoči Arabcem proti Izraelcem pa

želijo Sovjeti s svojo navzočnostjo v Sredozemlju — in Sovjeti se štejejo zaradi črnomojskih obal za sredozemsko silo — tudi ustrahovati Šiptarje, zaveznike Kitajcev, in uporne Jugoslovane ter odtujiti Turke, Grke in Italijane od Severnoatlantske zveze. Tu pa se njihovi interesi jasno križajo z interesi ZDA. Ameriški zunanji minister Dean Rusk je izjavil na zadnjem zborovanju NATO v Bruslju, ki so se ga udeležili tudi Francozi, da hočejo ZDA braniti samostojnost Jugoslavije in drugih držav, pa čeprav niso članice NATO; to je seveda izzvalo na eni strani zadovoljstvo, na drugi pa ogorčeno negodovanje.

Sovjetska mornarica je postala važen činitelj, ki bi utegnil v kriznih časih ovirati plovbo po Sredozemskem morju; to pa bi

slimani — tam brezbožni Sovjeti. Iz tega vidika moramo tudi gledati nedavne študentovske demonstracije v Egiptu, deželi, ki je bila že od nekdaj zaprta do tujcev, prej do Angležev, zdaj do sovjetskih valpov. Ti nemiri pa so izbruhnili prav v mestu Mansuri, ki je znana kot središče muslimanskih bratov, radikalne verske ločine, ki jo je Naserjev režim prepovedal in jo tudi pregnan.

Dokler na Bližnjem vzhodu ne bo prišlo do miru, dokler se bodo štele tako SZ kot ZDA med branilce neodvisnosti in svobode sredozemskih držav, tako dolgo ne smemo pričakovati zmanjšanja napetosti. Kot odgovor na stalno močnejšo navzočnost in provokativnost sovjetske mornarice v Sredozemskem morju so poslali Amerikanci tedni dva rušilca v Črno morje, kar so zopet Rusi vzeli za hudo provokacijo; »Pravda« je izjavila, da SZ noče trpeti, da bi Amerikanci ustvarjali nemire ob južnih obalah Sovjetske zveze.

Ko je bilo sredi aprila letos zborovanje vseh komunističnih strank sredozemskih držav, so edinole Jugoslovani zahtevali tako umik ameriške 6. kot tudi sovjetske mornarice iz Sredozemlja. Takrat s to zahtevo niso prodrli. Ko pa je medtem Moskva pokazala svoj pravi imperialistični in reakcionarni obraz dne 21. avgusta v Pragi in Bratislavi, se je vzdušje le spremenilo. Vsi se zavedajo, da so med dvema mlinskima kamnoma. Samo je pač stara resnica, da si vsak želi prej nasprotnika v daljavi kot pa premočnega prijatelja v neposredni bližini.

Tu se spomnim karikature, ki sem jo videl v nekem časopisu: Arabec kliče na pretege Alaha in Ruse na pomoč proti Izraelcem in Amerikancem, na drugi strani pa zažiga v Alahovem imenu sod smodnika, ki ga je postavil pod ruskega varuha.

Jože Wakounig

Valentin Oman v „Galeriji 61“

39 slik, risank in reliefov

Te dni so domači koroški listi obširno poročali o likovni razstavi našega rojaka Valentina Omana v »Galeriji 61« v Celovcu, katere lastnica je gospa Josefina Nitsch. Prav pod njenim vodstvom si je ta galerija pridobila lep sloves. Posebno ji je treba izreči vse priznanje, da pospešuje umetniško pot našega Omana.

Naš tednik je v prejšnji številki le omenil otvoritev razstave, saj več nismo mogli, ker je bila razstava odprta v petek, 6. 12., naš list pa je izšel že dan poprej. Zato hočemo sedaj povedati nekaj več o dejanju in mehanju umetnika s te razstave.

Valentin Oman ima za seboj težko mladost in trdo življenje. Rojen je bil 1935 v Štebnu pri Maloščah. Po obisku domače ljudske šole je študiral gimnazijo na Plešivcu. Pa maturi se je mladenič, ki je že v

gre le za občutek, da je slikarski zapis kljub vsemu kratkotrajen. Pri reliefu (ne gre zamenjati s kipom) so človeške figure kot fosilije prenesene na relief.

Bistvo Omanove likovne umetnosti v sliki in reliefu je mogočna, neposredna želja po komunikaciji: zato slikar poskuša prisiliti gledalca, da bi videl in občutil tisto, kar ga je navdahnilo pri samem ustvarjanju. Ni slučajno, da Oman riše in zbira največ na potovanjih in v lokalih, saj so mu oko in roka, čustvo in zavest najbolj aktivni tedaj, ko se nahaja med ljudmi — množico. Taka je n. pr. velika slika v mešani tehniki (Hvar). Za slikarja je to povzetek vsega njegovega doživljanja na tem otoku. Hvar je zanj paradiz, sestoječ iz različnih figur, fragmentov vsega dogajanja od doma do tja in nazaj. Pet listov je nastalo ob gostovanju indijske plesalke »Mandoderi«, tako se imenuje tudi pesem, ki poje o tem dekletu. V teh slikah je interpretiral celoten indijski ples.

Čisto nekaj samoniklega so Omanove risanke s tušem, ki so nastale po obisku dveh filmov: neki protivojni film in »Romeo in Julija«. Pri tem mu mista dala povoda za

risanje, n. pr. scena in tema filmov, marveč nastrojenje, ki je ostalo po gledanju filmov, povezano z vizualnimi vtisi. Umetnik pri tem ni imel nobenega vzora, kot n. pr. vzame slikar pokrajino za motiv, temveč nastajajo njegova dela samohotno.

Zanimanje vzbujajo tri stare cerkvene freske (na lesu), ki jih je ustvaril slikar pred dvema letoma na Južnem Tirolskem. Umetnik pravi, da je tam mnogo cerkva, ki so ga inspirirale, da je ustvaril nežne fragmente (stene). Doživljaji tam so se mu tako močno vtisnili v dušo, da jih doma lahko v duhu ponovno poustvari.

Njegovih pet slik reliefno predstavljajočih se drži prastare tehnike slikovnega sporočanja: kot hieroglifi v egiptovskih templjih in figuralni reliefi na zgodnje-krščanskih sarkofagih, kot predrenančna slikarija umetnikov pobožnega duha, uporabljajo zaporedne in vzporedne trakove, v katerih razvršča svoja znamenja in figure, da bi jih takorekoč prebirali v ritmiziranim zaporedju, kakor bereš zapisek na filmskem traku, če ti teče med prsti in ne skozi projektor: človeške podobe so tako abstrahirane, da je življenje le še zadnji odtенок človeka — njegove duhovnosti.

Izredno zanimivo razstavo našega rojaka Valentina Omana, ki bo odprta še do 10. januarja 1969, si lahko ogledate od ponedeljka do petka, od 16. do 19. ure. B. L.

Z Gallusom na Gradiščanskem

(3. nadaljevanje)

Grajsko poslopje danes služi v različne namene: v pritličju so razne delavnice, v obeh nadstropjih pa razni uradi. Le nekaj sob je na razpolago sedanjemu grofu Esterhazyju, ki pa redko tu stanuje. Po vojski je bil na Madžarskem zaprt. Šele ob vstaji v Budimpešti (1956) se mu je posrečilo uiti. Od tedaj naprej živi redno v Švici.

V prvem nadstropju je znamenita Haydnova dvorana. To je bila nekdanja dvorana za slavnostne sprejeme in prireditve. Tu je Haydn skozi 30 let predvajal svojemu gospodu in njegovim gostom svoje skladbe: serenade (podoknice), simfonije in opere. Levo od odra je precej velika soba — nekdanj Haydnova delovna soba, kjer je Haydn vadil z orkestrom in zborom. Danes je tu velika knjižnica, polna knjig in rokopisov — vse, kar je količkaj v zvezi s Haydnom. Predno smo zapustili dvorano, smo poskusili, kako je akustična: zapeli smo »kakor zares« Milkino »O Podjunak«. V dvorano, kjer so nekdanj odmevale in še zdaj včasih odmevajo Haydnove umetnine, se je prijetno razlila slovenska pesem.

Gradu nasproti stoji stara konjušnica — nekdanj konjski hlevi, na kar še spominjajo ostanki jaslji; danes tu točijo dobro gradiščansko kapljico. Notri stoji nekaj velikih sodov. Eden je posebno velik. Če se dobro spominjam, drži okoli 69.000 litrov, a danes stoji samo za reklamo. Nekoliko smo posedeli, poplaknili prah, ki se nam je pri potepanju nabral v grlih, potem smo morali naprej, kajti čas je naglo potekal.

Kalvarija se imenuje mala vzpetina na zapadni strani mesta. Je vsa zazidana. Na vzhodni strani stoji bolj kapela kot cerkev z milostno Marijino podobo; na zapadni strani pa je večja cerkev Marijinega obiskanja, ki ima na levi takoj pri vhodu majhen prizidek — mavzolej, po domače grobni spomenik, namreč — Haydnov: na sredi okroglega prostora stoji nekoliko vzvišena kamnita krsta s Haydnovimi telesnimi ostanki, na steni nasproti vhodu pa je marmorna plošča, ki pojasnjuje, kdo tu počiva.

Tu smo zvedeli podrobnosti čudne zgodbe o Haydnovih telesnih ostankih. Morda bo tudi vas zanimalo.

Haydn je umrl na Dunaju 31. majnika 1809, in bil tudi tam pokopan. Leta 1820 so na željo tedanjega grofa Esterhazyja njegovo truplo izkopal in prepeljali v Železno, v grobnico Marijine cerkve na Kalvariji. Pri tem so odkrili, da se glava ni držala trupla, še več, da je bilo Haydnovo truplo s tujo glavo pokopano. Preiskava je dognala, da je bila pred pogrebom Haydnova glava ukradena po naročilu ravnatelja policijskih zaporov na Dunaju, ki jo je hotel na vsak način iz posebnih razlogov preiskati. Pozneje je prišla v last raznim ljudem, nazadnje (1895) Družbi prijateljev glasbe na Dunaju. Ko so leta 1932 v Železnem slovesno obhajali 200-letnico Haydnovega rojstva, je tedanji grof Esterhazy dal zgraditi mavzolej, da bi končno dostojno

shranili vse Haydnove telesne ostanke. Toda Dunajčani niso hoteli izročiti lobanje. To so storili šele leta 1954, ko so na binkoštno soboto prepeljali lobanjo v Železno in jo položili v krsto k truplu. Tako je bil Haydn šele 150 let po svoji smrti ves pokopan.

Vodnik je umoknil. Mi tudi. Nato pa smo se poklonili spominu velikega skladatelja s pesmijo »Nedeljsko jutro«.

Včasih se čuje praviti: Živemu človeku se vse lahko pripeti, mrtvemu pa samo, da v jamo pade. Za slavnega Haydna to ni veljalo. Zdi se, da je po smrti imel »sitnosti« s svojo glavo prav zaradi svoje znamenitosti. No, nam navadnim smrtnikom se kaj takega ni treba bati.

Imeli bi si še ogledati pravo Kalvarijo: med milostno kapelo in cerkvijo je vrsta votlin in kapel, v katerih so prikazani prizori iz Kristusovega trpljenja. Višek tvori kapela sv. križa, ki s svojo lego obvlada vse mesto in velik del okoliške pokrajine. Vodnikovo vabilo smo morali vlnudno odkloniti: mudilo se nam je »domov«, da se preoblečemo, gremo k večerji in potem k vaji.

Druga vaja za nastop je bila zopet na trgu pred poslopjem deželne vlade, torej zopet na prostem. Prva vaja nas je zmodrila: to pot smo se pošteno oblekli, da smo lažje kljubovali strupenemu mrazu, ki je pritiskal iz goste megle.

Vaja je potekala kot prejšnji večer. Zvedeli smo še nekaj podrobnosti. Na primer: vsaka skupina naj določi enega člana, ali bolje — eno članico za spremstvo deželnega glavarja, Korošci kot častni gostje naj dajo dva. Gospodje zastopniki televizije in radia pa so nam dali vedeti, da pri nas prideta v poštev samo dva: učiteljica gdč. Hanca Mertl v ziljski (!) noši in g. dr. Urbinc.

Glede naše Ziljančice nam je bilo jasno. Saj smo že prvi večer ugotovili: kjer se je pokazala gdč. Hanca v svoji našopirjeni ziljski janjčici, so se oči in glave obračale daleč naokoli za njo. Nekdo se je menda celo malce obregnil češ, kako le more biti takale »mini-janjčica« del ljudske noše, to diši preveč po novodobni prikrjenosti. Pa je dobil odgovor, da je kar debelo gledal: »... predno so v Parizu ali Londonu sanjali o mini-modi, je bila pri Zilji že davno splošno v veljavil« Če to popolnoma drži, ne vem. Res pa je, da so Ziljani že od nekdanj svojim dekletom prepevali:

Pa liepe so dr Uklce,
(to so dekleta iz kanalskih Ukevl)
kž maja krive coklce.
Še lepše so Rožanklce,
kž maja doje janklce.
Najlepše so dr Zljančice,
kž maja kratče jančice.

(Dalje prihodnjič)

Ob petdesetletnici smrti Ivana Cankarja

III.

Umetnikova izpoved sodobnikom

Cankar dramatik, Cankar satirik, Cankar lirik: to so različni obrazi našega največjega slovenskega pisatelja, ki je živel v razburkanem času, ko je stara avstro-ogrška monarhija začela razpadati, ko so narodi zahtevali samostojnost; zares trdi časi za pisatelja in rodoljuba Cankarja. Težko in slabo se mu je godilo, skoraj bi bil obupal, a obupal ni nikoli. Upal je s tisto zagrizenostjo, ki je bila samo njemu lastna.

Očitkov ni manjkalo, prihajali so čestokrat iz lastnih vrst. Vse to ga je bolelo, a nehal ni nikoli biti za narod, mu kazati poti, mu večati upanje na poslednjo zmago.

Boril se je za narod, se bil z lažnimi rodoljubi, z dobičkazelnimi prosvetnimi delavci. To je sovražil, to rodoljubnost, ki odvzema narodu še zadnje od bornih mu moči.

Zavedel se je Cankar, da potrebuje narod kulture, da je brez nje ubog in ničeven. To ga je skrbelo, to ga je bolelo, če je videl, da slovenski inteligenti tedanjega časa pod pretvezo kulturne dejavnosti vlečejo ljudstvo še globlje v psevdokulturo.

Bolelo ga je zaničevanje, ki so ga kazali slovenski veljaki umetnikom. Niso bili še zrel, da bi imeli pravi pojem in pravo razsodnost o umetniku in njegovem delovanju.

Proti vsem tem se je boril Cankar, tu je porabil svoje moči, tu je vpel svoje pisateljske in izpovedne možnosti. Tu je obvladal polje. Pokazal je s tem, da je slovenski jezik, ki ga je ljubil nad vse, žlahtna roža — krizantema.

Bela krizantema — roža, ki je dragocena vsakemu, ki obuja spomine — drage in polne ljubezni.

V to rožo je Cankar vložil vso svojo ljubezen do slovenske kulture in slovenskega jezika sploh.

Vsem hoče vcepiti ljubezen in spoštovanje do materinega jezika, kajti mati, izklesal je njen lik čudovito, je simbol za dobroto in pomoč. Vse to je ljubil in podaril drugim Cankar sam.

Cankar je poslanec slovenske besede. Njegov način izražanja v slovenskem jeziku je vreden največjih časti.

Cankar se obrača na vse, poglejte, kako lep je slovenski jezik, a veliko Slovencev je, ki se ga sramujejo.

Izročilo, ki ga nam je Cankar zapustil s svojim življenjem, hrepenenjem in upanjem, nam daje nalogo, dolžnost in obveznost, kateri se nobeden izmed zavednih Slovencev ne sme izmakniti.

Po rodu smo Slovenci, ljubimo torej svoj jezik, materin in očetov je, zato ga ne zaničujemo in se ga ne sramujemo. Spomin naj nam bo na očeta in na mater, ki sta ga nam izročila za ohranitev in pa tudi kot dolžnost, da ga svojim otrokom in vnukom izročimo kot svetinjo. »Za narod« naj bo naše geslo brez osebnih koristi. Za narod naj bo naše delo, ki bo rodilo gotovo stoteren sad. Narodni obstoj naj nam je pri srcu. Cvetoča slovenska kultura naj bo naš cilj. Zdrav in pravičen naj bo naš slovenski narod, da bo lahko vršil svoje poslanstvo med narodi, da bo tudi rodil zdravo vzgojene slovenske otroke, ki bodo predali zaklad, slovenski jezik in kulturo, naslednjemu rodu.

Bodimo složni, Cankar je to nesložnost občutil sam, bodimo edini v lastni prid, kajti neprijatelj ne bo mogel pregaziti tako strnjene slovenstva.

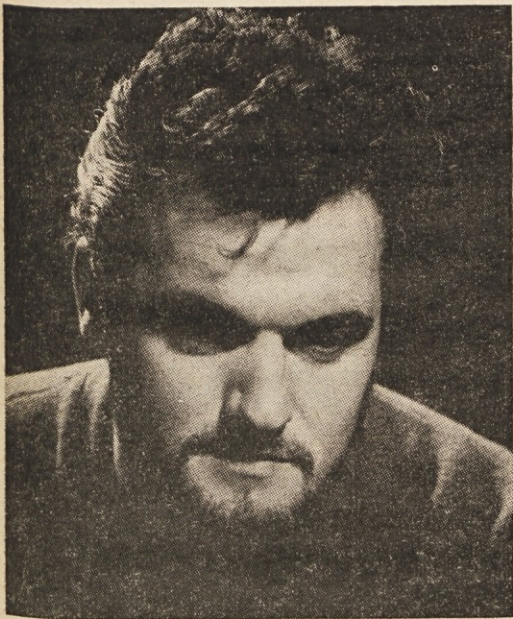
Cankar naj nam bo vzgled vzornega kulturnega delavca, ki je delal za ves slovenski narod, ne le samo za kak del. Cankar pa je tudi kritiziral, imel je vzrok za to. Vsakemu Slovencu moramo povedati, da zdrava kritika ne škoduje, temveč naj bo pomoč za boljše delo.

Vse to so naloge, ki nas čakajo. V tem naj nam bo Cankar vzor slovenske mladine, kajti on je v kljub težavam in obupanosti napravil tako veliko za narod.

Vsak naj svoje možnosti zastavi za narod. Mogoče bo le malo, a vseeno, delo je storjeno v prid našemu narodu, ki bo za vsako majhno delo gotovo hvaležen.

Glavno pa, kar nas veže, je slovenski jezik kot kultura. To naj bo močna vez, ki drži ves narod skupaj. Resnično prav je pregovor, ki pravi: »V slogi je moč«.

Habjan V.

otročkih letih kazal izredno zanimanje za slikanje, vpisal na akademijo upodabljajoče umetnosti na Dunaju pri prof. Schmidtu-Jesserju. Mlademu študentu akademije je tedaj gmotno trda predla. Če je hotel študirati, je bilo treba imeti denar, kajti brez njega ni nič na svetu. Niti prve poti na Dunaj ni mogel plačati z lastnim denarjem, tako si ga je moral namreč izposoditi (200 šil.). Tam je zaprosil za podporo v katoliškem visokošolskem domu. Na neki bencinski črpalki je potem našel vsako soboto in nedeljo zaposlitev, ki mu je omogočila nadaljnji študij. Tri leta zanj ni bilo prostega dneva. Šele četrto leto si je s pomočjo študentske nekoliko opomogel od denarnih skrbi. Končno je pridni in delavni mladenič diplomiral. Odslej je šla njegova pot strmo navzgor, zlasti je umetniško dozoreval: danes je Oman znan širom Evrope: v Jugoslaviji (Ljubljana, znana po svojem vsakoletnem grafičnem bienalu), v Švici (Lausannu), Španiji (Barcelona).

Valentin Oman je zlasti slikar. Celotno delo, ko ustvarja relief iz bronu (na razstavi pet), ostaja v zamisli slikar, kajti pri tem

Dr. Franc Sušnik 70-letnik

V četrtek, 14. novembra, je praznoval na Ravnah na Koroškem sedemdesetletnico svojega rojstva dr. Franc Sušnik.

Rodil se je 14. novembra 1898 na Prevaljah. Na to zemljo je navezan z vsem svojim žarom, to tudi tedaj, ko je služboval v predvojnem Prekmurju, ko se je mudil v Beogradu in Mariboru, ko se trpel v koncentracijskem taborišču v Dachau.

Najbolj je dr. Franc Sušnik zaslovel z delom »Pregled svetovne literature«, ki je izšel leta 1937, ki ga Slovenci do tedaj še nismo imeli. Danes pripravlja jubilatno novo izdajo tega potrebnega priročnika, vendar se ne more odločiti, da bi oddal rokopis založbi, ker se mu zmerom znova zbira novo gradivo. Kot ravnatelj študijske knjižnice je namreč vedno pri viru in tako se mu gradivo sproti gmadi.

Dr. Franc Sušnik je tudi avtor »Prekmurskih profilov« (1929), in »Jugoslovanske književnosti« (1930). Po drugi vojski je jubilat poskrbel za celo vrsto kulturnih ustanov, ki so zaživele v veliki meri po njegovi zaslugi: gimnazija na Ravnah, katere prvi ravnatelj je bil do leta 1962, ter študijska knjižnica na Ravnah, katere ravnatelj je še danes.

Dober dan, dolina korotanska!

»Mislili so, da sem literat. In zato so o-znanjali, da sem povedal jako lepo, da je moj jezik prijeten in blagovnočen. Niso pa oznanili, kaj sem povedal. Razodeli so besedo, zamolčali so misel.«

Ob branju teh Cankarjevih besed smo napisali pismo — kar Ivanu Cankarju samemu. Ne vemo, če nam bo odgovoril. Vljudno prosimo, berite:

»Dragi Ivan!

Ni naš namen citirati. To naj delajo drugi, ki imajo premalo lastne ustvarjalnosti v možganih. Njim na ljubo smo pa le citirali to, kar so nam ponudili sami. Naj nam oprostijo. Mi smo jim pač hvaležni za ves pouk. In to ni slabo. Pravijo celo, da je hvaležnost dobra lastnost, samo silno redka. In tudi to odkrijte naj nam oprostijo.

Dragi Ivan Cankar, ki si umrl dne 11. decembra leta 1918 v Ljubljani. Vemo, da so te zaničevali, da so brali samo Tvojo besedo, niso pa o njej razmišljali. A potolaži se, to se še dogaja danes. In zato, dragi Ivan iz Vrhnike, te prosimo razumevanja. Ne sodi nas preostro, pač živimo samo v tisti ubogi, zaprti, na žalost revni dolini korotanski, mi možje z belimi krizantemami v gumbnicah — nismo še zmrznili pred cerkvenimi vrati —, mi Martini Kačurji. Brali smo Tvoje Hlapce, Tvoj Hlapec Jernej (mi bi rekli Nužej — smo pač korotanski zaplotniki) nam je dal misliti. Saj veš, da smo Tvojih misli o ljudeh, ki se baje bore za narodov blagor in — oprostite, dragi Ivan — za socialno blaginjo. Saj poznaš prisposodobu o vodi in vinu ali pa tisto — a, saj jo gotovo poznaš — o farizeju in cestinarju. Oprostite, Ivan, da postanemo tako predrzni. Zdaj pa novico:

Slovenski vestnik prinaša v številki 48 (1982), stran 3, čisto spodaj, z dne 6. decembra 1968 nekaj misli o oceni Cankarjevega — to je gotovo samo Tvojega — reci-

Pri MOHORJEVI lahko dobite

božične plošče, sveče,
jaslice — lesene in papirnate,
okrasje za božična drevesa,
božične in novoletne razglednice,
raznovrstna božična darila.
Imamo tudi lepe »Otroške pravljice«.

tala v Našem tedniku — saj nas poznaš, kaj ne! — z dne 28. novembra 1968. Zdaj nam pa oprostite to predrznost: Čeprav je dopis izpod nadvse poklicanega peresa — spisal ga je namreč slavist profesor Janko Messner —, nam vendar marsikaj ni postalo jasno; saj veš, da smo zaplotniki.

Tisto inkriminarno oceno je napisal učeni lkh, ki Ti gotovo ni neznan. Vrhcu tega pa to ni izmišljeno ime, — ki si ga tudi sam uporabljal —, ampak samo kratica za ime in bivališče. To samo za informacijo.

In pomisli, kaj se je zgodilo groznega: lkh je pogrešal kak citat iz Tvojega Pohujšanja v dolini šentflorjanski, istočasno pa se otepa Tebe, Ivan, Tebe, kot družbenega revolucionarja in si Te želi za zamejsko publiko — veš, to smo mi, v pojasnilo — predvsem kot mojstra slovenske besede in velikana med slovenskimi pisatelji. Za vse šmente, ali ni to zelo špansko, rahlo omejeno. — Tako smo pač razbrali iz SV.

Ne razumemo Te več. Povej nam, Ivan, kaj si pa zares mislil! Koga bi pa kaj danes kritiziral! Saj vemo, da si tu mojster. Boril si se proti slepemu klanjanju, hlapčevstvu, klečeplastvu, sprenevedanju, hinavščinam, koritarstvu, in še in še. Na kratko, boril si se za pravico, za svobodo. Gotovo tudi za svobodo mišljenja, izražanja.

Pomislite, slavist, profesor Janko Mesner, edini, ki Te že in še razume pravilno, kot je razbrati iz njegovega dopisa, Te je vzel v zakup — po korotansko: pohal te je.

Saj si našega mnenja, Ti naš Ivan, če se zoperstavljamo takemu miselnemu absolutizmu. Stupnost je krasna beseda, a še bolj krasna lastnost. Veš kaj, še smo veseli, da živimo tam nekje za Dravo, Belo in Ziljo, pod Peco — tam spi Matjaž —, Obirjem, pod Jepo in Dobračem ter Svinško planino. Zakaj smo veseli? Še lahko mislimo samostojno, ni nam treba slediti našim idejnim papežem in zvodnikom; saj zvodnike si tudi sam ovekovečil v svojih delih.

Pomagaj nam, Ivan, da si bomo ohranili svobodo v mišljenju in izražanju, mi dolinci korotanski.

Pozdravljen! Obišči nas čimprej, takšen, kot si že vedno bil, ali vsaj piši nam kdaj, kako Te naj razumemo, kaj misliš!

Srečno!

Pri nas na Koroškem

Grafika in poezija iz Slovenije

SREČANJA — BEGEGNUNGEN V OBEH DEŽELNIH JEZIKIH

Potem ko so pred dobrimi 14 dnevi predstavili v »Moderni galeriji« v Ljubljani — povezano z grafično razstavo in čitanjem koroških umetnikov — knjigo »Begegnungen« v nemščini, na svitlo dala založba Weilburg v Badenu pri Dunaju, in pri mariborski založbi Obzorja v slovenščini »Srečanja«, so v sredo, 4. 12. odprli razstavo slovenske grafike, hkrati z literarnim večerom slovenske sodobne lirike.

Ali gre tukaj res le za običajno srečanje koroških oziroma slovenskih grafikov in pesnikov? Ali nimajo taka srečanja zares globljega pomena? Pri tem se spominjam pomembnih besed, ki jih je izrekel pobudnik »Srečanj« Hans Jörg Hansely na tiskovni konferenci dan pred otvoritvijo razstave slovenske grafike v »Galeriji Slama«: »Že več kot leto dni sem nosil v sebi idejo, kako lepo bi bilo, če bi se enkrat srečali koroški pesniki in grafiki z ustreznimi slovenskimi grafiki in liriki, kajti čas je že, da enkrat za vselej podremo duhovni izid med sosednjimi ljudstvi na Koroškem in v Sloveniji.«

Tako je ta pametna misel tega naprednega mladega Korošca padla na plodna tla, naletela na razumevanje pri številnih duševnih delavcih in umetnikih Koroške in Slovenije. Pričeli so se — čisto na privatni iniciativi graditi človeški in umetniški mostovi v najširšem pomenu besede. In kot viden znak teh prizadevanj je knjiga v obeh jezikih.

Medtem ko je bilo za slovensko izdajo dobro preskrbljeno, saj so jo podprli Slovensko društvo pisateljev, PEN-klub in država, je bilo mnogo težje stališče za izdajatelja pri nas na Koroškem. Tako nujen denar — in tega je bilo treba precej za tako lepo knjigo lirike in grafike — so nabrali skoraj izključno od privatnikov.

Pesmi in grafiko sta zbrala in uredila za obe deželi Hans Jörg Hansely in Jože Šmit. Spremne besede o koroški odnosno slovenski liriki pa sta prispevala Walter Nowotny in Jože Šmit.

»Pričujoča knjiga (v nemščini) združuje šest lirikov: Georg Drozdowski, Hans Leb, Walter Nowotny, Manfred Bosch, Hans Renger, Wilhelm Rudnigger), ki ne pripadajo nobeni skupini, hodijo po svojih potih in smo jih izbrali zgolj kot predstavnike številnih drugih talentov te dežele. Morda je odločala njihova absolutna različnost, ki lepo odseva mnogovrstnost liričnega ustvarjanja na Koroškem.

Koroški slikarji in grafiki so izboru dodali svoja opažanja, profilirane domisleke, neodvisne od zapisane besede, vendar pa zasidrane tam, kjer se umetniška izpoved izliva v strugo življenja.

S podobnih vidikov so bržčas presojali tudi naši slovenski prijatelji in kolegi, ki so prispevali svoje zapiske, da bi podčrtali tisto, kar povezuje narode, in pomazorili skupni miselni svet.« (Walter Nowotny).

»Nekaj imen, ki jih predstavljamo v tem zborniku (France Filipič, Janko Glazer, Niko Grafenauer, Kajetan Kovič, Ivan Minatti, Cene Vipotnik, Božo Vodušek) pa četudi bi izbirali med najvidnejšimi, gotovo ne more služiti kot edina osnova, na katero bi lahko oprli prikaz sodobne slovenske poezije. Pa vendar, če naj povem s primerom, saj gre zlasti za to, da pokažejo, kakšen kruh pečemo in kakšno vino točimo pri naši hiši, pa da tudi mi okusimo kruh in vino s sosedove mize.

Za sodobno slovensko poezijo, ki živi tudi v bralcih in ne samo v umetnih kritikih, je značilno skrajno individualno iskranje človeške resnice in eksistence v času in prostoru, svoj nadih ji daje vesoljska doba, navdihuje jo zares slikovita pokrajina, porajajo jo konkretne razmere v današnji slovenski stvarnosti, rase iz odpora praktičnemu gledanju na življenje in sledi resničnemu hotenju srca in duha, trdno se opira na bogato pesniško tradicijo, v jutrišnji dan pa se ozira s strahom in hrepenenjem. Četudi zveni marsikaj grenko in pesimistično, prav iz nasprotij, ki jih podaja, vstaja privid lepega in zlasti človeškega. Takšna lahko podaja roko svoji sestri s Koroškega.« (Jože Šmit)

Koroški grafiki in slikarji, katerih dela najdemo ne le v knjigi, ampak tudi na razstavi v Ljubljani, so: Hans Bischoffshausen, Richard Kerschitz, Peter Krawagna, Hans Leb, Valentin Oman, Ludwig Wallner, F. Petschounig Moro).

STVARITVE SLOVENSkih GRAFIKOV

Ko je v torek, 3. decembra, Walter Nowotny domačim novinarjem pojasnjeval pomen te razstave, je uvodoma dejal, da je vzrok te-te izdaja knjige »Begegnungen — Srečanja« v obeh jezikih. Podrobno smo pisali zgoraj.

V Galeriji »Slama« so dela (60 po številu) znanih slovenskih grafikov tako porazdeljena, da je vsakemu odmerjen svoj prostor. Če greš takole skozi vseh šest sob, v katerih so razstavljene stvaritve, se ti v teh delih odpre nek tuji, očarljivi svet. Med njimi je lepo število del, ki imajo svetovno raven.

Črno bela in barvna grafika Rika Debenjaka je tehnično izredno domiselna, kar še večja privlačnost njegove umetniške govornice. Razstavljene listi so čisto temni: skozi okno se ti odpre iz mistične teme pogled v abstraktni svet.

Kompozicije Marijana Tršarja, kot n. pr. Žena v mraku, Kamnoseška znamenja, Zidovje, Elementi Vršarja in druge pričajo kljub abstraktnemu videzu, da je v osnovah tesno povezan s naravo, ki mu je navdih in izhodišče.

Grafike Bogdana Borčiča se vežejo na ljudi in arhitekturo obmorskega sveta. Iz začetnih realističnih upodobitev je rasel v bolj samosvoje predstavljanje nekakšnih simbolnih likov, značilnih ribiških predmetov (Ribiška znamenja) in drobnih, dostikrat prezrtih stvari dalmatinskih mest in vasi.

Folkloristično so navdahnjeni lesorezi Franceta Miheliča. Med vojno (slikar - partizan) je njegovo opazovanje dobilo prizvok v baladnih motivih roških gozdov. Po vojni se je spet vrnil k motivu Kurentov, ki so zanj prisposodbe prvobitnih sil narave. Iz njihovega rastlinskega okrasja si je umetnik spletel svoj fantastični svet nekakšnih grozljivih prikazni noči.

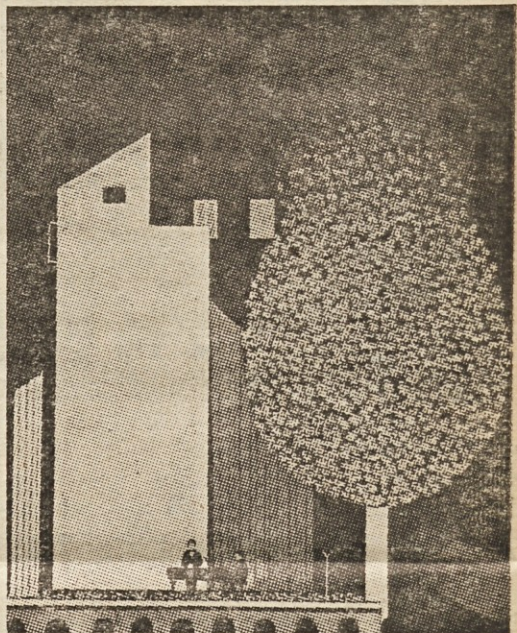
Tudi pri Marjanu Pogačniku je opaziti

močan folklorni vpliv. Njegovi grafični listi so slogovno in tehnično pretanjene re-

liefno poudarjene ploskve, ki s skopimi barvnimi odenki vzbujajo vtis dragocenih čipk.

Tinca Stegovec je edina ženska na razstavi. Njena dela kažejo poenostavljanje realističnih detajlov, polno nekakšne poetične naivnosti. Svoj svet je Stegovčeva na-

šla v prizorih iz družine, v drobnih scenah z ulic in iz odmaknjenih kotičkov (Cesta, Potovanje, Pevec, Slovo in druge).

SLOVENSKA IN KOROŠKA POEZIJA

Otvoritev likovne razstave je bila povezana z literarnim večerom.

Najprej je lastnik galerije Hubert Slama pozdravil vrsto odličnih gostov: Nato je iniciator ideje »Srečanj« Hans Jörg Hansely pozdravil došle goste iz Jugoslavije: predsednik slovenskega PEN-kluba Miro Miheličev, ki je v izbranih besedah izrekla pozdrave in zahvalo, Jara Dolarja, podpredsednika Slovenskega pisateljskega društva, pesnika Franceta Filipiča in grafike: Borčiča, Miheliča, gospo Stegovčev, Tršarja in direktorja Drame Mikeln.

Potem ko je Walter Nowotny govoril o smotru privatne iniciative, ki je omogočila izdajo imenovane knjige, ki naj doprinese k dobrih sosedskim odnosom na kulturnem poprišču, se je pričel literarni večer.

Slovenske pesmi so brali Jaro Dolar (slovensko), direktor Mikeln (nemško): Kajetan Kovič (Ogenj in voda), Ivan Minatti (Nekoga moraš imeti rad), Cene Vipotnik (Pogovor z zemljo, soncem in vetrom), Božo Vodušek (Pomladni veter) in avtor France Filipič (čital osebno) v obeh jezikih (Lajež).

Pesmi v nemščini pa so čitali avtorji: Georg Drozdowski, Hans Leb, Walter Nowotny, Manfred Bosch, Hans Renger, Wilhelm Rudnigger.

Tako lepega večera v izredno intimnih prostorih »Galerije Slama« ljubitelji likovne umetnosti in poezije niso pričakovali.

B. L.

BLATO

(Pokopali smo Prenarjevo mater)

Po dolgi mučni bolezni se je izteklo blago življenje Ane Milač, roj. Ravtar. Velika množica jo je spremljala na smihelsko pokopališče, kjer je g. dekan Srienc orisal ob odprtem grobu njeno življenje, polno molitve in dela. Stavil jo je za vzgled še živečim ženam in materam.

Rajna je bila rojena v šentjakovski fari v Rožu, kjer je njen stric g. Andrej Aplen bil za župnika. Ko je župnik leta 1912 v (Nadaljevanje na naslednji strani)

Vesele in blagoslovljene božične praznike želi vsem sorodnikom, znancem in odjemalcem

VELETRGOVINA — KAUFHOF

Blažej

ter vsi nastavljeni

PLIBERK — LIBUČE, t e l e f o n 04235 394-302

BOŽIČNA DARILA V OGROMNI IZBIRI

Pri nas na Koroškem

Železni Kapli umrl, si je njegova sestra vzela za pomoč na stara leta mlado nečakinjo Ano k sebi. Po smrti tete je ta podedovala Korenovo kmetijo in se poročila s sosedom Lojzatom Milačem. Zakon je trajal blizu petdeset let. Veliko je bilo v teh letih truda in dela na zemlji obeh kmetij v skrbi za družino. Z vdanostjo v božjo voljo in zaupanjem v božjo pomoč je rajna vse zmogla in naredila družino srečno. Poleg dela in molitve pa je še našla čas, da je brala Nedeljo in Naš tednik.

Bila je tiha dobrotnica ubogih. Marsikateri hleb Prenarjevega kruha je v časih gospodarske stiske nasitil lačne želodce otrok brezposelnih delavcev. Matere teh otrok so dobivale tam mleko za svoje nebolgljence. Bog ji je te dobrote povrnil z blagoslovom, da ji nikoli ni nič manjkalo. Vedno je bila primerna premožnost pri hiši.

Njeni hčerki sta se dobro poročili na kmetiji, sin Janez pa je ustvaril doma krepko družino. Tako je rajna v zavesti, da se bo njen vzgled v njenem rodu nadaljeval, mirne vesti in Gospodu zaspala. Ohranili jo bomo v blagem spominu. Zaostalim pa naše iskreno sožalje.

SELE

(Nezgod pri delu)

V Voigtovih gozdovih na Kotu naši delavci kljub mrazu in snegu še vedno sekajo les. V sredo, 27. novembra, je bil Andrej Hribernik s tovariši pri tem delu. Akorav- nje po zlomu nazizma smo dobili moderno luč in električno silo za naše motorje. Nato nam je občina pomagala pri gradnji boljše poti. Sedaj pa smo z občinsko pomočjo dosegli, da nam je gornjerožanska Vodovodna skupnost Baško jezero dobavila tudi vodo. Doslej smo si morali pomagati z vedno spet usihajočimi studenci ali celo s potokom. Sedaj pa imamo po hišah in hlevih vodovode in z njimi dobro pitno vodo izpod Jefe.

V ponedeljek, 25. novembra, pa smo povabili poleg g. župana Janeza Korena in

g. Janka Janežiča kot občinskega odbornika še funkcionarje omenjene skupnosti na malo večerjo, da smo se jim zahvalili za njihovo delo. Veselo smo bili iznenadeni, da so nam oni postregli z ubrano pesmijo — nemško in slovensko. Tudi nam je bilo prijetno, da smo se tako oddolžili še županu-starešini občine Marije na Zilji g. Pavlu Jobstu, ki je iniciator moderne vodovodne skupnosti in dolgoletni njen načelnik.

GLOBASNICA

(65-letnica hranilnice)

V nedeljo, dne 1. decembra, je slavila Hranilnica v Globasnici 65-letnico svojega obstoja. Po maši (v spomin vseh umrlih članov Hranilnice) je blagoslovil domači župnik Jože Posch nove prostore Kmečke zadruge in Hranilnice. V svojem nagovoru je poudaril potrebo po modernih, naprednih prijemih v gospodarstvu, pomen zadružništva in tesno povezavo kmeta z zemljo in Bogom, ki jo je ustvaril.

Pri proslavi, ki je bila pri Šoštariju, je najprej pozdravil predsednik zadruge Janez Hutter vse navzoče, zlasti goste iz sosednjih

krajev Dobrle vesi, Šmihela, Žvabeka in Velikovca ter podpredsednika Zveze slovenskih zadrug dr. Mirta Zwittra.

Pri nagovoru se je dr. Mirt Zwittra spomnil ljudi, ki so leta 1903, pred 56 leti, ustanovili Hranilnico v Globasnici. Na pobudo mladega kaplana Ivana Hojnika (1877—1943) so sklicali ustanovni občni zbor ter izvolili sledeči odbor: Franc Zankl, posestnik iz Male vesi (predsednik), Jože Konrat (Šteben), Urban Sadjak, Globasnica), Janez Jekl (Podjuna), Jože Harih (Globasnica). Nadalje je govornik poudaril zasluge župnikov Pšeničnika in Sekola, ki je doživel pod Hitlerjem začasni pogreb Hranilnice. Po vojni pa se je začelo delo znova in oktobra leta 1948 so ustanovili tudi Kmečko gospodarsko zvezo.

Podpredsednik Zadruga zveze se je zahvalil odboru za vso požrtvovalnost, zlasti poslovodji Janezu Hudlmu, ki je sprejel poleg Lojza Gregoriča odlikovanje dr. Valentina Janežiča. Po minuti spomina za vse umrle člane in sodelavce se je zahvalil predsednik Hranilnice Štefan Kordež, kmet iz Male vesi, vsem sodelavcem ter poudaril važnost složnega sodelovanja za prihodnost.

Proslavo in blagoslovitev je zaokrožil domači pevski zbor.

Občni zbor KKZ v Celovcu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Še eno proslavo, ki jo je pripravila in izvedla KKZ kot osrednjo prireditev v minuli prosvetni sezoni, je treba omeniti na tem občnem zboru. To je proslava 65-letnice rojstva naše zaslužne prosvetne delavke, odbornice KKZ, pesnice in skladateljice — gdč. Milke Hartmanove. Nabitko polna Kolpingova dvorana je bila že sama po sebi dosti jasen dokaz, kakšen ugled uživa naša neutrudljiva kulturna delavka. Njen življenjski jubilej in njeno bogato kulturno setev in žetev smo v prisrčni domačnosti proslavili s temle sporedom: **Dijakinje slovenske gimnazije** so v naših domačih narodnih nošah — v ziljski, rožanski in podjuniški noši — deklamirale same Milkine pesmi: Libuško polje, Beseda materina, V Korte, Žegnanje. **Skupni zbor pevskih društev z Obirskega in Želinj** je pod vodstvom g. Holmarja zapel nekaj pesmi, ki jih je spesnila in zapela Milka Hartman, harmonizirala pa sta jih Matija Tomc in Marko Bajuk. Tudi mešani zbor KPD iz Globasnice je pod vodstvom Janeza Petjaka nastopil s samimi ponarodelimi Milkinih pesmimi, ki jih je harmoniziral sam pevovodja Janez Petjak. **Dr. France Cigan** pa je s svojim pevskim zborom **Jakob Petelin Gallus** izvajal kompozicije nekaterih izbranih Milkinih pesmi. Vmes pa je nastopil kot **slavnostni govornik** višji štud. svetnik prof. dr. Vinko Zwittra s toplimi voščili in primernimi mislimi o pomenu proslave. **Skupina gojenk** iz provincialnega doma šolskih sester pa je v režiji sestre Gonzage postavila na oder dva prizora iz Milkinih iger, in sicer: prizor iz štiridejanke »Mati in gruda« in prizorček iz enodejanke »Skrbna mati«. Proslavo so zaključili **Združeni zbori** z Milkino podjuniško himno **O Podjuna, kako si lepa**, v harmonizaciji Matija Tomca. Proslava je bila prisrčen izraz našega globokega spoštovanja in naše hvaležnosti do slavljence, ki ji je kulturno delo že več desetletij prava srčna potreba. Veselilo nas je, da je slavljenska ob svojem življenjskem jubileju prejela za svoje kulturne zasluge tudi javno priznanje in čestitke in povrh še darilo od samega deželnega glavarja. Vsem, ki so izvajali spored naše jubilejne proslave, pa izrekam na tem mestu še enkrat prisrčno zahvalo v imenu KKZ.

Ko je že govor o naših centralnih prire-

ditvah, naj omenim še gostovanje amaterske igralske skupine Delavskega prosvetno-kulturnega društva »Svoboda« iz Mengša pri Ljubljani, ki je odlično nastopila s Kreftovimi Celjskimi grofi pod strokovno režijo Maksa Furijana kar v vseh treh naših dolinah — pri Zilji, v Rožu in Podjuni. Povabila je to igralsko skupino KKZ ter ji omogočila sijajno uspeli nastop v Škocijanu. Glavno težo organizacijskih naporov za uspešno izvedbo tega gostovanja je nosil naš marljiv tajnik Nužej Tolmaier, ki mu gre na tem mestu še prav posebna zahvala. Povsod so naši gostje igrali pred polno dvorano, v Škocijanu je bila dvorana celo premajhna in ni mogla več sprejeti vsega občinstva. Nad 1000 ljudi je gledalo Celjske grofe in navdušeno ploskalo dobrim igralcem. Visoka igralska kultura naših gostov je gotovo dala marsikako novo pobudo za naše amaterske ljudske odre. Hkrati pa so se s tem gostovanjem za naše igralske skupine odprla vrata za prva gostovanja v Sloveniji, kajti DKPD »Svoboda« iz Mengša je že povabilo naše igralce, da naj pridejo gostovat z Vombergarjevimi Martinom Krpanom.

KKZ je v pretekli prosvetni sezoni še botrovala pri gostovanju šentjakobskih igralcev prosvetnega društva Rož na Primorskem. Odkar je SNG iz Trsta na povabilo KKZ v naši predzadnji prosvetni sezoni nastopilo v celovškem gledališču v Celovcu z uprizoritvijo dveh pasijonov — Kmečkega rekviera in Vinske žalostne z alelujo, ki nam je še dobro v spominu, so se nam odprla vrata celo v SNG v Trstu. SNG-u nismo mogli vrniti obiska s poklicnim ansamblom, ker pač koroški Slovenci nimamo poklicnega gledališča, zato smo dobili vabilo, da ob priložnosti pošljemo gostovat v SNG kakšno našo amatersko igralsko skupino. Po naključju je to vabilo nato doletelo Prosvetno društvo »Rož«, ki je pod vodstvom Janka Janežiča z uspehom nastopalo s Špicarjevo Miklovo Zalo. Po posredovanju KKZ je šlo to društvo gostovat z Miklovo Zalo ne samo v SNG v Trstu, ampak hkrati na isti turneji tudi še v Katoliški dom v Gorici. Bilo je to toplo in prisrčno kulturno srečanje koroških in primorskih Slovencev.

Ob pogledu nazaj smo lahko z veseljem zabeležili marsikak lep uspeh kot sad skupnih kulturnih prizadevanj pod skupno streho KKZ. Našega prosvetnega dela nam nihče ne plačuje, zato tem več tehta. Naj se v imenu KKZ prisrčno zahvalim vsem včlanjenim društvom in kulturnim skupinam FM za ves neplačani idealizem in vse požrtvovalno delo v minuli prosvetni sezoni, prav tako vsem odbornikom KKZ in vsem, ki so na kakršen koli način od zunaj podpirali naše kulturno delo prisrčen »Bog plačaj« za vso naklonjenost in ves trud! Z nadaljnjim požrtvovalnim organiziranim prosvetnim delom naj KKZ kot ljudska visoka šola v bodoče še bolj kot doslej odkriva našemu človeku bogate zaklade naše kulture, o kateri pravi Ivan Cankar, da je »tako velika, da se zdi bogatim sosedom nemogoča kakor prelepa krizantema v gumbnici raztrganega berača.«

Televizija Ljubljana

PETEK, 13. decembra: 9.35 TV v šoli — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 11.30 Francoščina — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.30 Daktari — 18.20 Mladinski koncert — 19.05 Na poti od Suhe do Bohinja — 19.55 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Poročilo s kongresa ZK Črne gore — 20.45 Vijavaja — 20.50 Uporniška gibanja v filmski upodobitvi: Severni Vietnam — ameriški film — 22.15 F. Chopin Drugi klavirski koncert — 22.45 Poročila.

SOBOTA, 14. decembra: 9.35 TV v šoli — 18.15 Poročila — 18.20 France Bevk: Črni bratje — mladinska igra — 19.20 Vzpon in padec diktatorja — oddaja iz cikla Sprehod skozi čas — 19.45 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Poročilo s kongresa ZK Črne gore — 20.45 Vijavaja — 20.50 Festival zabavne glasbe JLA — 21.50 Humoristična oddaja — 22.30 Sherlock Holmes — 23.20 Športna reportaža — 23.50 Posnetek četrtfinalne Waterpolo tekme za evropski pokal.

NEDELJA, 15. decembra: 9.10 Kmetijska oddaja v madžarščini — 9.25 Poročila — 9.30 Dobro nedeljo voščimo z ansamblom Valterja Skoka — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Filmska matineja — 15.40 TV kažipot — 16.00 Saga o Forsytih — 16.50 Novi ansambli — nove melodije — 18.00 Hokej Medveščak: Beograd — del tekme — 19.15 Karavana — topisna reportaža — 19.45 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.45 Vijavaja — 20.50 Zabavno glasbena oddaja — 21.50 športni pregled — 22.20 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 16. decembra: 9.35 TV v šoli — 10.30 Ruščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.15 TV v šoli — ponovitev — 15.40 Ruščina — ponovitev — 16.10 Angleščina — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.00 Poročila — 17.05 Mali svet — oddaja za otroke — 17.30 Skrivnosti narave — ljudno znanstveni film — 18.00 Po Sloveniji — 18.20 Propagandna medigra — 18.25 Slovenščina — 18.50 Reportaža — 19.20 Vokalno instrumentalni solisti — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Vijavaja — 20.35 TV drama — Glasbena oddaja — Poročila.

TOREK, 17. decembra: 9.35 TV v šoli — 10.30 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 TV v šoli — 15.40 Angleščina — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 16.40 Francoščina — 18.00 Risanka — 18.10 Obrežje — oddaja za italijansko narodno skupino — 18.30 Propagandna medigra — 18.35 Novosti iz Studia 14 — 19.05 Svet na zaslonu — 19.55 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Vijavaja — 20.40 Celovečerni film — Trenutek 68 — Poročila.

SREDA, 18. decembra: 9.35 TV v šoli — 17.05 Madžarski TV pregled — 17.20 Poročila — 17.25 Zgodbe iz pipe — 17.45 Rezerviran čas — 18.00 Pisani trak — 18.20 Dvajset slavnih — 19.05 Baletna lepljenka — 19.45 TV prospekt — 20.00 TV dnevnik (kongres BIH) — 20.45 Vijavaja — 20.50 Rezerviran čas — Serijski film — Poročila.

ČETRTEK, 19. decembra: 9.35 TV v šoli — 10.30 Nemščina — 11.00 Angleščina — 14.45 TV v šoli — 15.35 Nemščina — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.10 Poročila — 17.15 Ringaraja — 18.00 Po Sloveniji — 18.20 V narodnem ritmu — 18.45 Po sledih napredka — 19.05 Dekleta in fantje — 19.45 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.45 Vijavaja — 20.50 Saga o Forsytih — 21.40 Kulturne diagonale — 22.30 Poročila.

DARUJTE za tiskovni sklad!

UMRL JE PREDSEDNIK ŠPANSKE AKADEMIE

Štiri mesece pred svojim stotim rojstnim dnem je v Madridu umrl predsednik španske akademije in eden izmed najbolj znanih španskih znanstvenikov Ramon Menendez Pidal; redni član akademije je postal 1901. leta, njen predsednik pa 1925. Pidal je bil častni doktor osemnajstih svetovno znanih univerz in avtor več kot petstotih knjig in esejev ter dobitnik številnih španskih in tujih nagrad.

AVSTRIJSKI DUHOVNICI ZBIRAJO ZA SRBSKO ŽUPNIJO

Duhovniki dunajske škofije so se odločili, da bodo dva odstotka svojih mesečnih dohodkov odvajali v poseben sklad za potrebe škofij, kjer se duhovščina nahaja v materialni stiski. Na prošnjo beograjskega nadškofa dr. Bukatke so sklenili najprej podpreti njegovo škofijo ter z nabranimi prispevki zgraditi novo župnijo v mestu Leskovcu v Srbiji.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

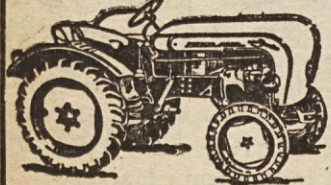
NEDELJA, 15. 12.: 7.00 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 16. 12.: 14.15 Informacije. Žena, družina, dom. — 18.00 M. Jevnikar: Za vašo knjižno polico. — TOREK, 17. 12.: 14.15 Informacije. Od tedna do tedna na Koroškem. Športni mozaik. — SREDA, 18. 12.: 14.15 Informacije. Pet minut za gospodarstvo. Iz kulturnega življenja koroških Slovencev. — ČETRTEK, 19. 12.: Informacije. Živo srečanje: Edvard Kocbek bere svoje pesmi (Posnetek z literarne večera SPZ 16. 9. 68). — PETEK, 20. 12. 14.15 Informacije. Dela slovenskih skladateljev (Stanko Premrl). Cerkev in svet. — SOBOTA, 21. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Johan Lomšek strokovno podjetje

Št. Lipš, Tihoja 2
P. Dobrla ves
9141 EBERNDORF
Telefon 04237-246

vam nudi po zelo ugodnih cenah in plačilnih pogojih:

kolesa in mopede — pralne stroje — radioaparate — televizorje — šivalne stroje — štedilnike — betonske mešalce — motorne žage — traktorje z vsemi potrebnimi priključki kot — pluge — brane — obračalnike in grablje — Hatzendichler-kombinatorje in sadilce za krompir — sejalne stroje — trosilce za umetna gnojila — škropilnice ter — motorne kosilnice — silo-rezalce — parilne kotle — molzne stroje — kotle za kuhanje žganja — sadne stiskalnice — kakor tudi še vse za vas potrebne stroje — orodja in nadomestne dele.

P I S A N O B R A N J E

LOJZE ILIJA:

(9. nadaljevanje)

ZMEDA NA ZMEDO

(RESNIČNA ZGODBA IZ PRAVLJIČNIH DEŽEL)

Kmalu se je v veži bolnišnice prikazal cel sprevod, ki je prihajal na svetlo. Dva delavca sta nosila veliko črno rakev z lepimi srebrnimi okraski, za vsakim je stopal policaj in mu držal brzostrelko v hrbet, da bo vedel... kajti strah je prva čednost dežel, ki so „v razvoju“. Ob strani tega sprevoda je dokaj vdano stopical zastopnik z belimi rokavicami na rokah. Ko so prinesli rakev na plano in sta jo delavca postavila na tla, je sodnik vprašal zastopnika „Omare d. d.“, če jo spozna za svojo. Ta mu je seveda pritrdil in sodnik je suhoparno namignil delavcema, naj položita topogledno rakev na njegov tu navzoči kamion, kar sta delavca brez obotavljanja storila. Ko je lepa rakev tako prišla v oblast rubež zahtevajočega upnika in lastnika, sta policaja povedala sta okrog in iskala z naperjenima brzostrelkama, kdo je zdaj tisti kruti sovražnik vlade, pred katerim jo bo treba junaško braniti, tudi z lastnimi trupli... Ker se ni nihče oglasil, sta jih držala naperjene kamorkoli, — v deželah, ki so „v razvoju“, imajo uniformirani vse ne-uniformirane za svoražnike; taka je demokracija, kaj hočemo!

Mož z belimi rokavicami na rokah, pravzaprav tu navzoči zastopnik svoje delniške družbe, se je boječe približal in se pripravil, da bo nekaj ugovarjal: policaj je takoj pristopil in mu naperil brzostrelko v hrbet in tako zavarovani mož je začel, da „z dolžnim spoštovanjem“ ugovarja zoper rubež, češ, da je rakev plačana, s čekom...

„Da, da, s čekom,“ mu je sodnik hitro segel v besedo, policaj je uslužno vzdignil brzostrelko nekoliko višje, „toda ček nima kritja, prazen papir!“ in mu je pomolil pregrešni ček pod nos.

„Njihovi čeki so vsi brez kritja!“ je zastopnik „Omare d. d.“ zmagoslavno posegel vmes in kar samo mu je šlo na smeh; že je hotel sesti v svoje vozilo, da bi odpeljal uradno rešeno rakev, ki je v rabnem stanju ležala na ploščadi, ko je naenkrat v daljavi uradno zatulilo... Gledalci, ki so doslej z boječimi kretnjami in pridruženimi opazkami spremljali potek razburljivega uradnega opravka, so se nagibali naprej in zrlji v daljavo, pa se vzpenjali pokonci, kakor je tuljenje prihajalo bliže in bli-

že... Na lepem je obstalo eno uradno vozilo več pred vrati bolnišnice, kakor da je velika mobilizacija, na vozilu se je pa pokazal napis Okrajno sodišče II. Gledalci so se že vzravnali in so spet stali pokonci in — zijali. Kaj tudi ne bodo? Iz avta so izstopili trije civilisti in dva policaja; tudi ta dva sta držala vsak svojo brzostrelko in sta iskala, kam... kam... saprament, ne ravno zato, da bi kar streljala in pobijala, temveč predvsem zato, da bodo ljudje vedeli, kaj je poštena oblast, saprament...

Zastopnik „Omare d. d.“ je pobledel, prižgal je svoj motor in brž hotel odpeljati, kakor da je on dosegel svoje in lahko gre, pa je že sodnik drugega sodišča pristopil k njemu in mu brez posebnih ovinkov napovedal rubež njegovega kamiona na zahtevo „tu navzočega zastopnika trgovske družbe „Bencin d. d.“, veletrgovine z avtomobili in nadomestnimi deli.“ Gledalci naokoli so obmolknili, kakor da so slišali vojno zapoved. Sodnik je šel okoli kamiona in je ugledal lepo rakev, ki je ležala na ploščadi in kazala svetlemu soncu srebrne angelce na pokrovu, da je kar oči jemalo.

„Čigava je pa ta rakev?“ je strogo vprašal.

„Moja, naša!“ je še dokaj pogumno odgovoril zastopnik „Omare“ v kabini že z rokama na volanu, da bi kar odpeljal, če bi bilo po njegovem, pa sta oba

IVAN CANKAR:

POT V GOZD

Ob četrkih je hodil Lenart v gozd po suha drva. Pot je držala mimo razpadle kapelice, nato skozi temno globel, obokano z visokim, košato razraslim leščevjem in zastraženo s temnim robidovjem, ki je iztegal in križalo svoje dolge, tenke veje od obeh strani. Ob deževnem vremenu je tekel po tej globeli potok ter se pod kapelico porazgubil in potuhnil v jarke in kotline. Poleti se je udirala noga v izpran, gladek pesek; le v hladnih kotih, kamor ni seglo sonce, so stale blatne luže.

Iz globeli se je vzpel kolovoz visoko v klanec, vil se je po grapavi, pusti rebri, nazadnje pa se izgubil kakor potok, se razcepil v steze, ki so blodile križem po kamenju in grmičevju mimo živih mej in podr-

valpet je umolknil, zakaj skozi vrata je stopil gospod Henrik. Gospod Sluteman se je samo priklonil in pokazal na ujetega.

Dolgo je gospod Henrik molče gledal Volfrata, toda ta je pogled zdržal in ni trenil z očesom.

»Razvežite mu roke!«

Gospod Sluteman je debelo pogledal. »Reverendissime, prosim, da pomislite...«

»Pomislil sem,« je odvrnil gospod Henrik kratko. »Razvite ga in naj pride z menoj.« Stopil je v gosposko izbo.

Volfrat se je globoko oddahnil, iztegnil razvezane roke in odšel za proštom.

»Pokličita fratral!« je rekel gospod Sluteman hlapcema in krenil za Volfratom. Komaj je stopil v izbo, ko je s podstrešja zdrknila po lestvi Gitka, z mešanimi očmi in smrtnobledim obrazom. Glasovi so jo zbudili. Opotekla se je skozi vrata, ni čula, kaj je zaklical za njo brat Severin, ni videla hlapcev, ki sta stala in debelo gledala — z iztegnjenimi rokami in vihrajočimi lasmi je planila proti lovski koči in se z ihtečim krikom zgrudila pred Hajmovim ležiščem na kolena.

»Jezus moj! Kaj pa ti je?« se je ustrašil Hajmo, da skoraj spregovoriti ni mogel.

»Imajo ga, o Mati Marija, imajo ga!«

»Koga, Gitka?«

»Tega, ki je storil! Moj brat, Hajmo, moj brat je!« Ječaje je iztegnila roke čez posteljo in pritisnila, krčevito ihteč, obraz v odejo.

Hajmo je prebledel. Njen brat! Beseda mu je vzela domala vso moč, niti prsta ni mogel zganiti in z žalostjo v očeh je strmel na Gitkino glavo.

policaja vsak z ene strani demokratično molela vsak svojo brzostrelko proti njemu, da mu je kar sapo jemalo. Ko je slednjič le odprl usta, kakor da hoče nekaj ugovarjati ali celo protestirati, ga je sodnik II prehitel in mu pomolil pod nos šop papirjev in dejal:

»Vidite, tu kupna pogodba, tu menice, že zdavnaj zapadle, pa ne plačane, vse so „brez obvestila in brez protesta“, torej na zahtevo tu navzočega upnika takojšnja rubež kamiona in rakve, ki je vaša, kakor pravite, za vsoto in stroške... Pri nas vsak vse podpiše, ne izpolni pa nič, zato smo pa prišli na kant, razvoj se je pa ustavil!“ je zaključil svojo sodbo, razgrnil neke papirje po pokrovu motorja in začel uradovati...

»Kakšne razmere so to kakšne razmere! Zmeda na zmedo!“ je potožil Matevž Hudobivnik ob strani, nekoliko preveč na glas, tako da so ga najbližji slišali. Brž se je oglasil kar prvi iz gruče gledalcev in ga zavnil:

»Če ti ni kaj prav, gospodin, lahko greš, od koder si prišel!“

»Saj bom tudi šel!“ se je odrezal, kakor tak, ki je že več let v stoječem razti, Martinek pa za njim, za obema pa voju, in se nameril proti svoji kamione-Tiburcij:

»V mesto me potegnita, da ne bom peš hodil!“ jima je dejal in brez nadaljnega z njima vred sedel v kabino. Komaj so dobro potegnili, se je naredil velikega in dejal:

»Življenje je trdo, kaj hočemo!“ — tisti Tiburcij, ki ga pišejo za Henriqueza, sam pa po vsej sili hoče biti Gonzalez.

(Konec)

ma, postrigel z ušesi, potresel z belim smrčkom ter se spravil skokoma na svojo lačno pot. Gosposko je stopala srna po rebri nizzdol proti studencu; spotoma se je ozrla z velikim, jasno žarečim pogledom naravnost nanj.

IVAN CANKAR:

Priatelj Peter

Retovje je danes vznemirjeno in vzburkano. Župan je oblekel že navsezgodaj svetel, obrabljen frak in pripel na prsi široko trobojnico. Pokonci je vsa retoviška elita. Na cesti poleg občinske hiše je postavljen slavolok, okrašen z zelenjem in zastavami. V dolgih vrstah stoji šolska mladina ob potu.

Karose so se ustavile in iz prve je izstopil željno pričakovani dostojanstvenik: človek srednje postave, z navadnim filistrskim obrazom in zaspanimi očmi. Poslušal je mirno in vdano dolge, navdušene nagovore in z vsakdanjim monotonim glasom je odgovoril nekaj brezpomembnih besed...

Pomislite: jaz sem imel svoje dni sošolca, največjega tepca v vsem razredu. Ta ni sto-

Ne more vsakdo na svet roditi kot učenjak se ali junak; a svoje mesto zvesto izpolniti — to zmore pač vsak poštenjak.

ril nikdar nikomur kaj žalega. Prilagoditi se je znal krasno vsakemu položaju.

Temu mojemu sošolcu je bilo ime Peter, — in danes je obiskal Retovje kot visok dostojanstvenik. Postavili so mu slavolok in klicali so mu »slaval!«...

Malopred odhodom je naletel name v veži županove gostilne.

»Ah... ah... kdo bi si mislil!... In kako se srečava! Pravili so mi, da živíš zdaj kar tako...«

»Da, ... vidiš, ... ni drugače!... A tebi postavljajo slavoloke... In kljub temu, oprosti, — kakšna slaba sveča si bil tiste dni...«

»A ti si vendar pameten, da lahko razumeš, kako je ta stvar... Ni treba, da je človek posebna luč... to je celo slabo... he, he... ljudem se blišči... Tako pohlevna svečica... he, he... to je najboljša!«

Samogovor zakrknjenega kadilca. — »Pravijo, da je tobak škodljiv. To že ne bo držalo. Stric Jože je kadil kot dimnik v tovarni, pa je dočkal 93 let. Sosedov Milan pa nikoli ni imel cigarete v ustih, a je umrl, ko mu je bilo pet mesecev. Vidite, da ne drži; da je tobak škodljiv.«

bil doma pred deveto uro. Ko pa dekle čez noč ni prišlo domov, me je seveda začelo skrbeti. Toda dopoldne sem... sem... Premolknil je. »Imel sem delo.«

»Pokopal si otroka?«

Prikimal je. »In do večera sem moral biti v solarni. Šele ponoči sem mogel oditi in pogledati za dekletom. Ko sem potem na planini čul, kaj se je dogodilo, sem si mislil: naj le ostane, pri takih stvareh so ženske vedno pripravne. In sem odšel domov. In ali bi pripovedoval to okoli, če bi bil storil jaz sam?«

»Povej, zakaj je odšla sestra v gore?«

»Ne vem.«

»Ali je hotela nabrati telohov za otroka? Za angelski venček?«

Odlašal je z odgovorom. To bi bila rešitev! Toda ne, lagati na svojega otroka, tega ni spraval iz sebe.

»No?«

»Ne vem!«

Gospod Sluteman se je priklonil. »Reverendissime, ali ne bi bilo dobro poklicati deklet?«

Gospod Henrik je odmahnil z roko. »Ne mešajte dekleta v to stvar!«

Volfratove oči so se posvetile, prsi vzbobile. Odtod nekod miglja pomoč! Tega je bil zdaj gotov: Gitka je držala svojo besedo. Zdaj se mora bati samo še nečesa in o tem se bo kmalu uveril, kako je. Zakaj gospod Sluteman se je spet priklonil in dejal: »Reverendissime! Potem bi bil pa menda čas, da priča proti njemu Hajmo?«

(Dalje prihodnjic)

L. Ganghofer

27

Samostanski lovec

Gospod Sluteman, ki mu je manjkala privajena „posteljna teža“, se je zbudil prvi. Tih je odprl oknice in uzrl hlapca in solarja; za trenutek neodločen, kaj naj ukrene, se je praskal po glavi, nato je odšel ven; pri tem se je zbudil gospod Henrik.

Volfrat in hlapca sta vstala, ko se je prikazal valpet skozi vrata; majaje z glavo se je približal ujetniku; nič ni grmel in ne bliskal z očmi kakor sicer, samo resen oči tek mu je zvenel iz glasu, ko je rekel Volfratu: »Polcer, Polcer! Kaj si storil! Težek dan si si nakopal na glavo!«

Volfrat bi imel raje, ako bi valpet kričal in mahal s pestmi, kakor bi ga hotel pri priči pobiti na tla. Tako pa ni imel dovolj mirnega glasu, ko je temno pogledal kvišku in odgovoril: »Ne vem, kaj imate v mislih, gospod! Rad bi pa vedel, zakaj so me vaši ljudje napadli in me na vrvi privedli sem kakor vola v mesnico!«

»Polcer! Polcer! Nikar nič ne tajil!« je dejal gospod Sluteman z najbolj milim glasom, ki ga je bil sploh zmožen. »Sicer te bo moral vprašati nekdo, ki ima žareč jezik in železne zobe!«

Bledi Volfratov obraz je poprstenel. »Ni mi treba nič tajiti in nič priznavati. Ne vem, kaj mi hočete?«

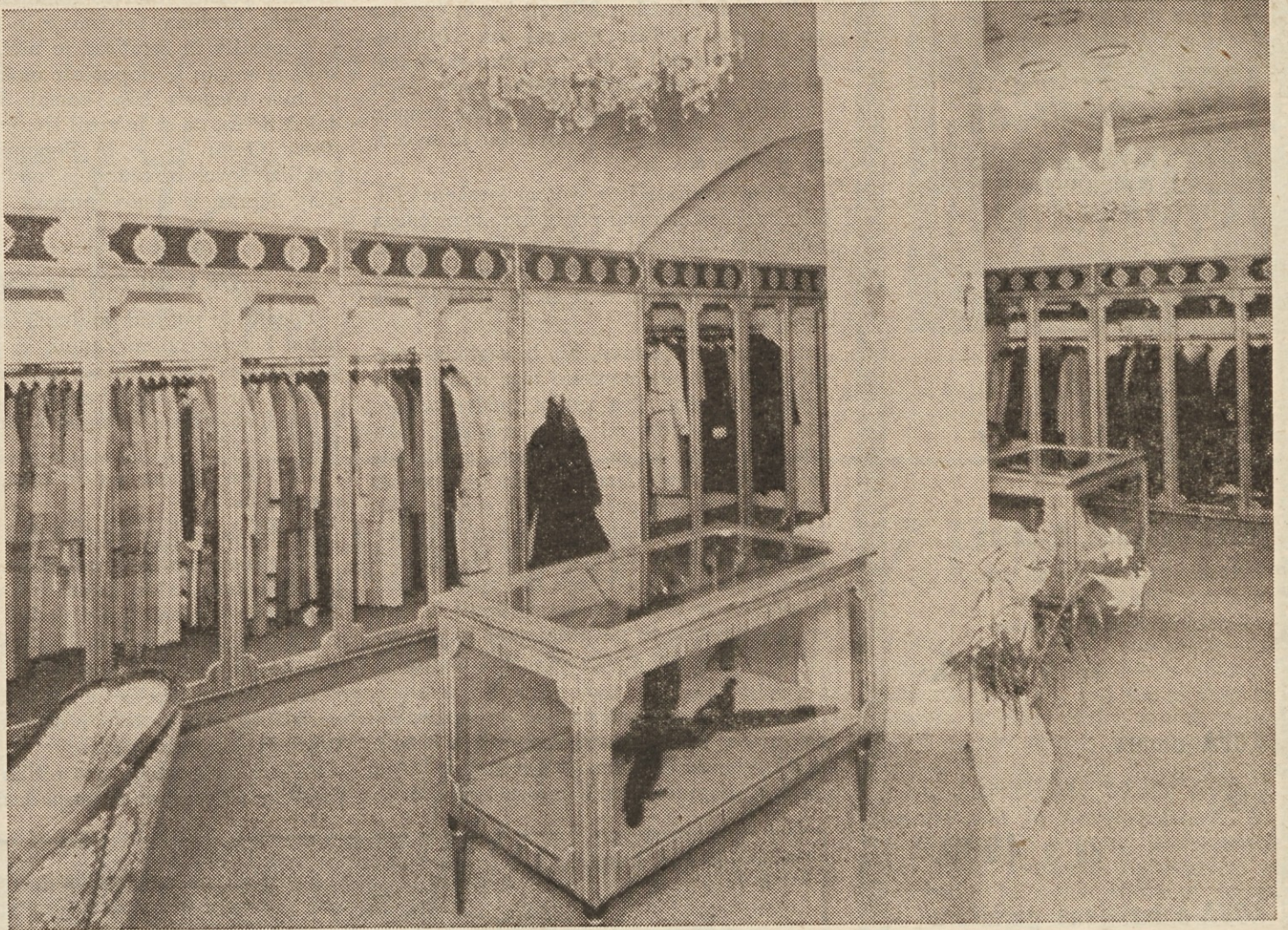
»Polcer, Polcer! Čisto zdobera ti povem,«

Menda ni bolj znane trgovske hiše po celi Koroški, kot je veletrgovina DIETMAR WARMUTH v Beljaku. Posebno v zadnjih dveh desetletjih smo doživeli že več prijetnih presenečenj na področju njenega trgovskega duha podjetnosti in iniciativnosti: saj postaja to veletrgovsko podjetje iz leta v leto obsežnejše in privlačnejše.

Zadnja pridobitev, ki smo jo doživeli prejšnji teden, pa predstavlja popolno novost za našo koroško deželjo, to je „WARMUTH-EXQUISIT“ — posebni damski modni oddelek (štirje novi prostori), ki je bil urejen po načrtih hišnega arhitekta, našega rojaka iz Ljubljane dipl. inž. Ivana Kranjca. Tako sta se naša koroška podjetnost in slovenski ustvarjalni duh in z roko v roki ostvarila zavdanja vredno idejo, kako zadovoljiti modne zahteve današnjega damskega sveta.

Na otvoritev novega prodajnega oddelka je prejšnji teden ta ugledna beljaška veletrgovska tvrdka vabila goste pod gori omenjenim vidikom in s ciljem zblíževanja obeh sosednih dežel, Koroške in Slovenije tudi na trgovsko-modnem področju, saj je Beljak postal v zadnjih letih zelo privlačen nakupni trg tudi za kupce in interese iz sosedne Slovenije. Poleg deželnega podglavarja dr. Kerstniga v zastopstvu deželnega glavarja, beljaškega župana inž. Rescha in drugih domačih uglednih osebnosti sta bila navzoča tudi jugoslovanski generalni konzul iz Celovca dipl. inž. Budihna in konzul Zelko Jeglič ter nekaj novinarjev iz Slovenije.

Člani družine Warmuth so sprejemali in pozdravljali došle goste (med njimi tudi zastopnika našega lista), enako tudi tvrdkin šef za reklamo g. Schirmer in njegova soproga Dagmar, ki imata tudi precej zaslug pri tej novi ostviritvi. Gostje so nato imeli priliko, ogledati si nove razstavne oziroma prodajne prostore in za prodajo namenjene predmete; sledila je še kratka modna revija. Pri nato sledeči napitnici sta beljaški župan kot tudi deželni podglavar podčrtala važnost te nove trgovske pridobitve in se zahvalila ugledni tvrdki WARMUTH za njeno požrtvovalnost in naprednost.

Posebna modna novost za Beljak in Koroško

WARMUTH-EXQUISIT

Novi štirje razstavni in prodajni prostori WARMUTH-EXQUISIT so bili urejeni v novo pridobljenih prostorih stare, častitljive Fürstove hiše; v njih so bila dosedaj skladišča veletrgovine in pisarne. Vsa dela so po odlično in praktično izvršenih načrtih hišnega arhitekta Kranjca opravili v veliki večini hišni rokodelci z materialom iz lastnih skladišč — vse to pod vodstvom šefa Alaricha Warmutha.

Prostori so grajeni v lepem baroku, kar je bilo v veliki meri upoštevano pri izdelavi načrtov za renoviranje oziroma adaptacijo kot tudi načrtov za opremo, n. pr. pohištva, lestencev, ogledal, tapet itd. Vse je torej v kolikor mogoče enotnem slogu. Tudi vse druge obrtniške tvrdke, udeležene pri prenovitvenih delih, so pokazale svojo sposobnost in okus.

Za prodajno oziroma razstavno blago in predmete so na razpolago okusno izdelane steklene vitrine in celo-

stenske steklene omare. Seznanimo naj naš ženski svet s tem, kaj lahko dobé oz. vidi v novem prodajnem oddelku! Najprej naj omenimo, da bo vsaka stranka res individualno postrežena — brez vsake običajne naglice in hrupa, ki smo ga sicer vajeni doživljati po — veletrgovinah. Vse je lepo urejeno, na svojem mestu, tako da bo tudi bolj „zahtevna“ dama prišla pri nakupu na svoj račun. Saj ji ne bo treba hiteti, za nakup se bo lahko odločila šele po skrbnem posvetovanju s strokovno izvežbanim prodajnim osbjem.

V vitrinah in velikih steklenih omarah se nam nudijo krasni modeli večernih oblek, raznovrstne dnevne, popoldanske obleke — vse po najnovejših vzorcih. Tako rekoč zapeljivo vabijo kupovalko tudi razni predmeti ženskega perila. Glede velikosti oblek in perila naj omenimo, da nobena interesentka ne bo odšla „praznih rok“ — niti zelo majhna niti

velika in močna, saj je vse na razpolago od šte. 38 do 48.

Nadalje ne manjkajo krasni kožuhovinasti plašči (tudi odlični „perzijanci“ ne) in mična pokrivala — od navadnih kož do kanadske kune zlatice (Nerz), kar velja tudi za plašče. Pravtako so na razpolago številni puloverji, jopice, bluze, razne rute, lepi žamski čevlji (tudi „zlati“ in „srebrni“), rokavice itd.

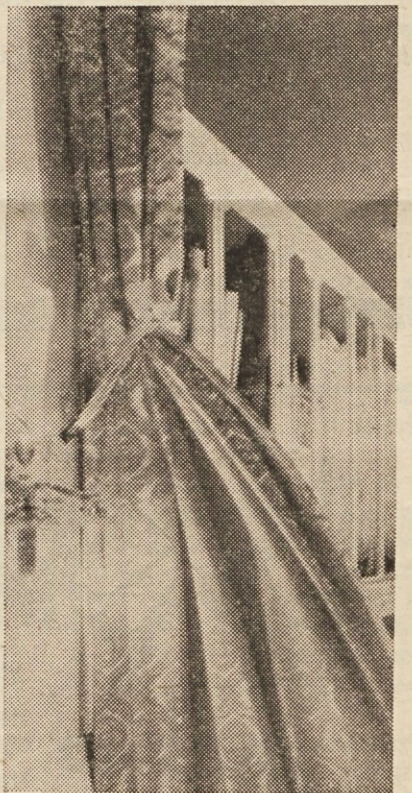
Vse, kar tam vidimo, je iz odličnega materiala in okusnih vzorcev. Mnogo razstavljenih predmetov je izdelak domačih delavnic (posebno številne obleke), ostalo pa je uvoženo iz Nemčije, Švice, Anglije in Francije. Da pa nobena interesentka ne bo kupila „mačka v žaklju“, je na razpolago več prostornih, lepo urejenih poskusnih kabin, kjer bo lahko preizkusila zaželeno obleko, plašč ali pokrivalo ob pomoči in nasvetih strokovno sposobnih prodajalk.

Pri vsem tem pa ne smemo nekaj pozabiti omeniti: Vkljub tej novosti, individualni postrežbi in res dobri kvaliteti so cene res še kar dovolj „človeške“ in dosegljive tudi za povprečno kupovalko. Če pa bi katero „prijelo“ pri srcu po plačanem računu, je v istih prostorih na razpolago še majhen bar, kjer se lahko spet okrepča in se otrese strahu.

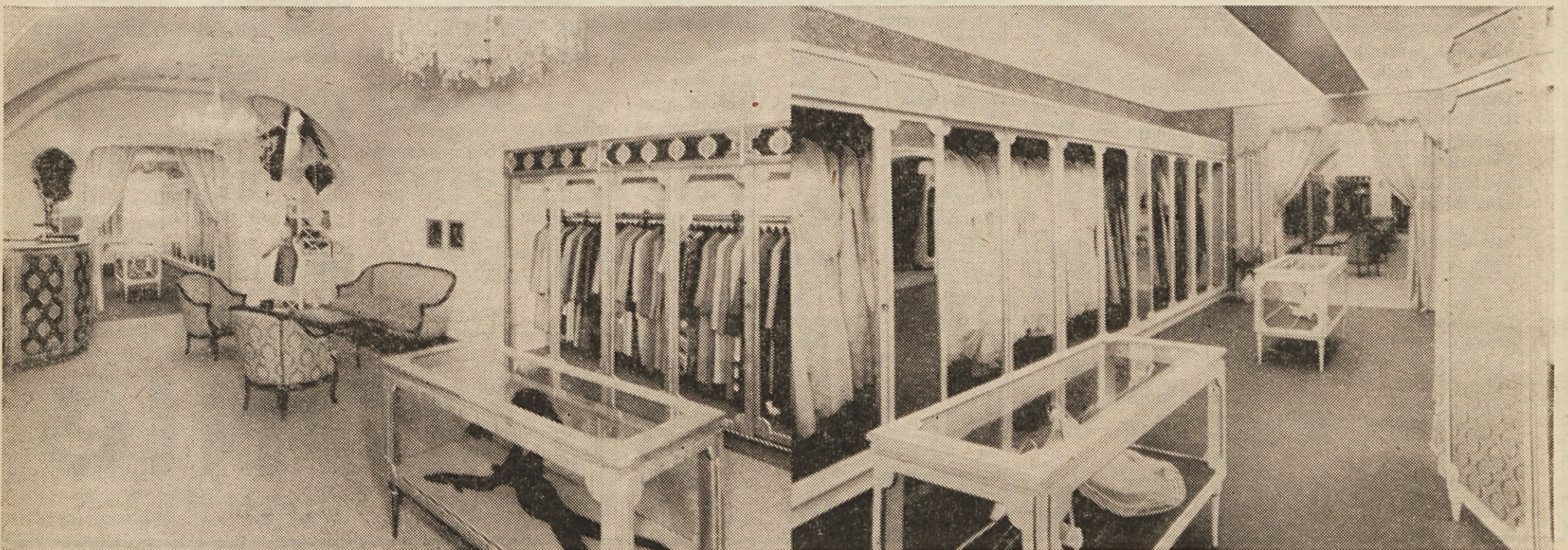
Upoštevajoč vse gori povedano, moramo reči, da bo vsaka kupovalka z mirnim srcem vstopila v ta novi prodajni oddelek damske mode, kjer bo prebila nekaj prijetnih in zanimivih minut in bo sama s seboj zadovoljna zopet odhajala iz njega ob zavesti, da je našla trgovske prostore, ki so namenjeni res izključno njej, da si v miru ogleda prodajno blago in se po dobro premišljenem preudarku odloči za nakup.

Vodstvu oziroma lastnikom te ugledne trgovske hiše pa je treba le iskreno

no čestitati k tej izredni novi pridobitvi njenih veletrgovskih obratov. Želja vseh domačinov je, da bi tudi v bodoče tako uspevala in se še naprej razvijala.

Iz oddelka za opremo prostorov veletrgovine Warmuth so tudi te krasne zavese v novih odprtih prostorih WARMUTH-EXQUISIT

Poleg Warmuthove veletrgovine v Beljaku stoji stara, častitljiva Fürstova hiša; v njenem I. nadstropju je sedaj urejen in adaptiran novi posebni oddelek za damsko modo WARMUTH-EXQUISIT. Vkljub svojemu visoko zvanečemu naslovu niso cene tako visoke in nedosegljive. — Levo in zgoraj vidimo lepe obleke in plašče, desno spodaj pa je poseben oddelek za neveste.

Foto: Wiedergut, Beljak

HANZEJ KOVAČIČ
BELJAK, GERBERGASSE
TELEFON 56 50

Več kot le darilo!

KOVA-spalnica, 7-delna

narejena iz hrškovega lesa, makoré, češnje-polyester, s 5-delno dostropno omaro

od s 9700.-

KOVA omare

iz ameriškega ali nemškega oreha

od s 4980.-

KOVA-oblazinjena garnitura

s 1a Epingel-blagom, sestojča iz preklopnega ležišča in iz 2 foteljev na kolesčkih

od s 5600.-

- Dostava na dom
- Izgotovitev po želji v lastni tovarni
- Ugodna preskrba kredita
- Lastna servisna in montažna služba

Boril se je z dvema medvedoma

Bogomir Stražišar, 33-letni lovski čuvaj v gojitvenem lovišču Snežnik na Notranjskem (Slovenija) si bo za vedno zapomnil letošnji 2. september. Težke šape dveh medvedov so mu v boju prizadejale nemalo ran. Kljub vsemu pa je Stražišar še srečen, da je ostal živ.

Lovca Stražišar je v svojem lovskem okolišu Preža nameraval popoldne omenjenega dne ustreliti nekaj jelenjadi, ki je bila že namenjena za odstrel. Pa ni imel nobene prave sreče. Nočilo se je že, ko je prišel na senožet Muraki.

S pogledom je lovil, kje bi zagledal srno ali jelena, pa sta namesto tega zrasla pred njegovimi očmi dva velika medveda. Komaj deset metrov od njega sta bila, čisto tiho. Stražišar ju je nameraval prestrašiti in je zato zavpil. Znano je, da se medvedi vpitja največkrat prestrašijo in zbežijo. Tokrat pa ni bilo tako. Kaj je preostalo pogumnemu lovcu drugega, kot da nameri svojo dvocevko na enega od njiju? Toda še preden je lahko puško prislonil k licu, sta kosmatinca že navalila nanj in na nesrečo je Stražišar enega obstrelil, da je bil še bolj divji.

Lovca se je otepal, kolikor je mogel, toda kaj naj stori en sam neoborožen človek proti dvema zverinama? V trenutku, ko je medved pograbil Stražišarjevo roko in jo

držal v gobcu, se je lovski čuvaj domislil in hitro porinil roko do komolca v medvedje žrelo. Kosmato mrcino je to zmedlo, da je popustila in Stražišar je ušel. Tekel je, kolikor so mu še dopuščale moči. Na srečo je bila njegova hiša komaj 500 metrov daleč. Sreča, da se je vrnil živ, je bila nepopisna. Osem let je že Bogomir Stražišar poklicni lovec in vedno je imel srečo, tudi zdaj, čeprav je hudo ranjen.

DRAGOCENI KAMNI

Bogataš je potoval po deželi in se rad pobahal z dragocenimi kamni, ki jih je imel obešene pri uri. Dva sta se posebno lepo svetila. Ko je nekega dne počival pred hišo in se spet igral s kamnoma, mu je rekel kmet:

»Ta dva kamna sta že lepa, a vredna nista nič!«

»Kako da ne?« je hotel vedeti bogataš.

»Ker ne prinašata nobenega dobička,« je dejal kmet. »Jaz imam dva velika bolj dragocena kamna,« je še dodal.

»Daj, pokaži jih! Morda jih bom odkupil!« se je razvnel bogataš.

»Ne verjamem,« se je zasmel kmet in peljal bogataša za hišo v mlin ter mu pokazal dva mlinska kamna:

»Ta dva mi vsako leto toliko prineseta, da živim od tega jaz in moja družina.«

Podjurski trgovski center
Bratje RUTAR & Co.

Dobrla ves-Eberndorf

Peči na olje, premog in drva, televizorje in hišno opremo ugodno dobavi in na dom dostavi

Bratje RUTAR in Co., Dobrla ves

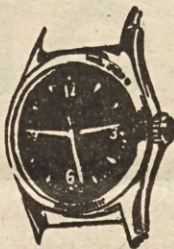
Telefon 04236-281

Ure in nakit v veliki izbiri pri

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9

Popravila izvršim takoj in solidno, kupujem in zamenjam zlato in srebro (tudi strto zlato).

ZNAMKA ZAUPANJA GRÜNDNER
Klagenfurt - Celovec
Wiennergasse 10
(Promenadna cona)

• V tajfunu, ki je sredi preteklega tedna divjal na osrednji Javi (otok) v Indoneziji, je izgubilo življenje 111 oseb. Ministrstvo za socialno skrbstvo je sporočilo, da je silen vihar, ki je pihal s hitrostjo 100 kilometrov na uro, podrl nad 2600 hiš.

Cilj vsakega kupca —
vodilna strokovna trgovina

ABC — Textil

KLAGENFURT — CELOVEC

KOROSKA

Burggasse 7, telefon 70-9-27

Vezenje preprog

Natančne navodila, volno in vzorce
dobite v domači strokovni trgovini

Wollbar pri kapucinski cerkvi
v Celovcu

MALA TRGOVINA

z ugodnimi cenami.

Otroške in moške srajce
pri SATTLER AM HEUPLATZ
Celovec - Klagenfurt.

Velika zaloga

perila

blaga

in volne

za moške, ženske in otroke

L. Maurer

Klagenfurt, Alter Platz 35

SAMONIG - PREISE

- Herren-Flanell-Sporthemden in modernen Mustern 59⁸⁰
- Herren-Köper-Flanell-Pyjama 99.-
- Herren-Maco-Unterhosen oder -Leibchen innen geraut 29⁸⁰
- Herren-Pelz-Unterhosen, lang 33⁹⁰
- Herren-Mode-Pullover aus Dralon 139⁸⁰
- Herren-Strickflausch-Unterhose oder -Leibchen 49.-
- Herren-Sportstrümpfe, Wolle, Sohle extra verstärkt 19⁸⁰
- Herren-Wollsocks, Ferse und Spitze verstärkt 17⁹⁰

- Herren-Helanca-Rollkragen-Pulli 66⁹⁰
- Herren-Mode-Trevira-Krawatten 19⁸⁰
- Perlon-Strümpfe in Modefarben, fehlerfrei 5⁹⁰
- Kräuselstrümpfe aus Helanca, sehr haltbar 10⁵⁰
- Frauen-Wollstrümpfe, Markenware 29⁸⁰
- Perlonstrümpfe, laufmaschensicher 9⁸⁰
- Damen-Gummi-Schlüpf, ab 13⁹⁰
- Damen-Häkel-Look-Strümpfe in Modefarben 25⁹⁰
- Modetücher aus Seide oder Wolle 14⁹⁰
- Wolltücher, Kaschmir, türkische Dessins 27⁹⁰
- Frauen-Perlon-Hauskleider, Langarm 59.-
- Frauen-Kleiderschürzen aus waschbarem Baumwolldruck 49⁸⁰

- Frauen-Trägerschürzen aus modernem Bunt-druck 24⁹⁰
- Damen-Perlonstepp-Schlafrocke sehr warm 99.-
- Frauen-Flanell-Blusen 49.-
- Damen-Mode-Blusen 79⁸⁰
- Damen-Dralon-Pulli in Modefarben 59.-
- Damen-Mode-Röcke, gefüttert 109.-
- Damen-Wollwesten, aus Dralon-Bouclé 139.-
- Damen-Flanell-Nachthemden 59⁸⁰
- Damen-Perlonflausch-Nachthemden 69.-
- Damen-Trikot-Pyjama, modisch bedruckt 89.-
- Damen-Macohosen, innen geraut 18⁹⁰
- Damen-Kräusel-Kniehosen in allen Modefarben 19⁸⁰
- Damen-Wäschegarnitur, Hemd und Hose 28⁹⁰
- Damen-Perlon-Unterkleider mit schöner Spitze 39.-

- Damen-Wollhosen, Langbein 25⁹⁰
- Damen-Trikot-Leibchen, gute Qualität, innen geraut 26⁹⁰
- Damen-Kräusel-Strumpfhosen 28.-
- Flanell-Leintücher in kräftiger Bw.-Qualität u. schöner Streif-Bordüre 120x220 39⁸⁰
- Kuprama-Decken, modische Dessins, sehr mollig und warm 89.-
- Anfi-Rheuma-Seidenbrokat-Steppdecken Wollfüllung, 130x190 219.-
- Geschirrtücher, Markenware, gut saugend, fix und fertig 7⁹⁰
- Frottier-Handtücher, gute Strapaz-Qualität, 50x100 14⁹⁰
- Küchen-Tischtücher aus bunt gewebten Bw.-Leinen, 120x120 24⁹⁰

erleichtern das Schenken!

- Modestoffe, Kaschmirette, 90 cm breit 19⁸⁰
- Dielen-Vorhänge, 3 m breit 39⁸⁰
- Leinen-Struktur-Vorhänge, modische Muster, 120 cm breit 25⁵⁰
- Daunen-Tuchent, garantiert gute Qualität, 130x190 399.-
- Federnpöster, mit 1 1/2 kg Hühner-rupf 59⁸⁰
- Tuchent-Bezüge, Markenware aus buntem Fular-Damast, 130x190 149⁸⁰
- Polster-Bezüge aus buntem Fular-Damast, 60x80 36.-
- Damast-Schlüpf-Bezüge, prima Qualität, 130x190 119.-
- Kinder-Dralon-Pullover, ab 35⁹⁰
- Kinder-Helanca-Rollkragen-Pulli, ab 35⁹⁰
- Kinder-Samihosen, alle Größen 109⁸⁰
- Mädchen-Wäschegarnitur, Maco gebäumt, Hemd und Hose ab 27⁹⁰
- Mädchen-Trikot-Hosen 8⁹⁰
- Mädchen-Trikot-Hemd 9⁸⁰
- Knaben-Trikot-Unterhosen, lang, ab 21⁹⁰
- Knaben-Maco-Leibchen, innen geraut, ab 21⁹⁰
- Kinder-Knie-Strümpfe, ab 12⁹⁰
- Mädchen-Maco-Leibchen ab 22⁵⁰
- Kinder-Lastex-Schihosen ab 154.-

SAMONIG

Ihr Kaufhaus in Villach